

Krāslavas pils komplekss

---

*Darbības stratēģija tūrisma kontekstā 2017.
– 2025. gadam*

Galveno resursu izvērtējums Latgalei stratēģiski nozīmīga kultūras mantojuma – Krāslavas pils kompleksa darbības virzienu noteikšanai tūrisma attīstības kontekstā. Identificēti galvenie sociālekonomiskie ieguvumi, nepieciešamība investīciju piesaistei, galvenie riski un ilgtspējīgas attīstības priekšnoteikumi. Kultūras mantojums skatīts plašāka kontekstā ar “Daugavas lokiem” kā vērtīgu ainavas telpu, dabas mantojumu – UNESCO atzītu nacionālā saraksta vietu, Natura 2000 īpaši aizsargājamu dabas teritoriju.

---

*2017, Krāslavas novada dome
Apstiprināta 2017. gada 25. maija
Krāslavas novada domes sēdē (prot. Nr. 7, #1)*

Satura rādītājs

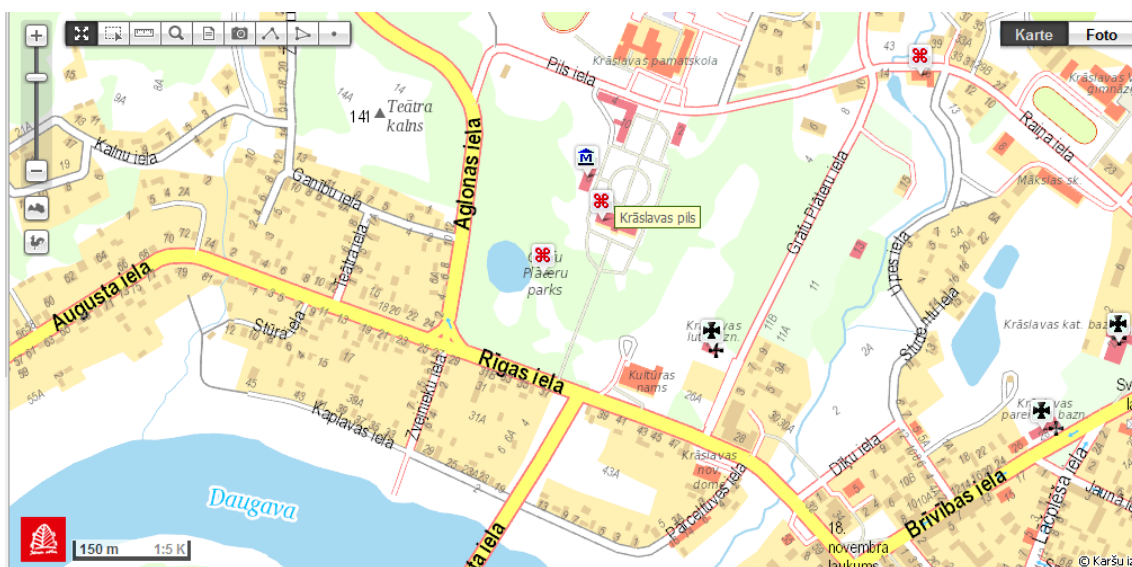
Ievads	4
1. Informatīvi-analītiskā daļa — Esošās situācijas analīze	6
1.1. Kultūras mantojuma objekta vadības modelis, organizatoriskā struktūras un darbības pilnvarojums	6
1.2. Teritorijas attīstības nepieciešamības pamatojums atbilstoši politikas plānošanas dokumentiem	6
1.3. Kultūras mantojuma vēsturiskās vērtības tūrisma attīstībai	7
1.4. Krāslavas pils komplekss un Daugavas loki kopējā Latgales tūrisma plūsmā – pamatojums plānoto pakalpojumu pieprasījumam	9
1.5. SVID analīze	15
2. Plānošanas daļa — Objekta misija un nākotnes attīstības redzējums	17
2.1. Vērtības	17
2.2. Misija un nākotnes attīstības redzējums (vīzija)	17
2.3. Mērķis un prioritārais attīstības virziens	17
2.4. Stratēģijas darbības termiņš	18
2.5. Galvenās mērķgrupas	18
2.6. Prioritārie uzdevumi un sociālekonomiskie ieguvumi	18
2.7. Krāslavas pils kompleksa devums D-Latgales tūrisma galamērķa kopīgajai sadarbības projekta stratēģijai “Rīteiropas vērtības”.	20
3. Paredzēto rīcību daļa — Plānotās darbības rezultāti	21
3.1. Prioritārās plānotās darbības un atjaunojamā, pārbūvējamā vai jaunbūvējamā infrastruktūra	21
3.2. Attīstāmie pakalpojumi	24
3.3. Plānotie publicitātes pasākumi	26
3.4. Telpu noslogojuma prognoze un apmeklējumu skaits	32
3.5. Riska izvērtējums infrastruktūras attīstības projekta īstenošanā un riska mazināšanas pasākumi	33
4. Stratēģijas monitorings un ilgtspēja	34
4.1. Monitoringa rādītāji	34
4.2. Plānotās attīstības ilgtspējas pamatojums	35
Pielikumi	36
1.pielikums. Kartoshēma teritorijai, kurā plānots īstenot infrastruktūras attīstības projektus	36
2.pielikums. Krāslavas pils kompleksā ietvertu vērtību un arhitektonisko elementu kopsavilkums	37
3.pielikums. Īstenoto projektu darbības Krāslavas pils kompleksā 2006. – 2016.	45

4.pielikums. Plānotie investīciju pasākumi Krāslavas pils kompleksā 2017. – 2018. .	48
5. pielikums. Atjaunojamās, pārbūvējamās, konservējamās vai jaunbūvējamās infrastruktūras apraksts SAM 5.5.1.projektā.....	54

Ievads

Krāslavas pils apbūve ar parku ir Plāteru dzimtas rezidence kopš 18.gadsimta vidus un savulaik izcils piemērs Latvijas historisma laikmeta piļu interjeru daudzveidībai, ietverot austrumnieciskos motīvus. Komplekss piedāvā izcilas skatu vietas uz *Natura 2000* vietu *Daugavas loki*, kas iekļauti *UNESCO* nacionālajā sarakstā. Pils kompleksā jau ierīkots Tūrisma informācijas un Kulinārā mantojuma centrs, darbojas Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, taču ir nepieciešamas mērķtiecīgas turpmākās investīcijas Krāslavas pils kompleksa vēsturisko ēku saglabāšanai un jaunu pakalpojumu ieviešanai nozīmīgākās Krāslavas novada tūristu apmeklējumu vietas potenciāla attīstībai.

Krāslavas pilsētas attīstības pirmsākumi lielā mērā saistāmi ar grāfa Ludviga Plātera vārdu, kurš 1729.gadā ieguva Krāslavu savā īpašumā. Šodienas Krāslavu nevar iedomāties bez Plāteru laikā uzbūvētās galvenās rezidences – Krāslavas pils, Krāslavas Romas katoļu baznīcas, bibliotēkas ēkas un ūdensdzirnavām.

1.attēls. Krāslavas muižas/ pils kompleksa novietojums Daugavas terasē Krāslavas pilsētas centrā. Avots: JāņaSēta / Balticmaps.eu

Grāfu Plāteru muiža ir nozīmīgākais Krāslavas kultūrvēstures un arhitektūras piemineklis un iemīļots tūristu un novadnieku apskates objekts. Tā atrodas Krāslavā, Pils ielā 6, un ir 18.gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Teritorijas platība 14,43 ha. Kompleksā ietilpst 18.gadsimta vidū Daugavas ielejas nogāzē veidots romantisks ainavu parks ar svešzemju koku un krūmu stādījumiem, kāpnēm, skatu perspektīvām, un mākslīgi veidotu grotu un dīķi.

Kompleksa centrālās ēkas – jaunās kungu mājas, ko paši krāslavieši lepni sauc par pili, celtniecība tika uzsākta 1765.gadā Konstantīna Ludviga Plātera laikā pēc arhitekta A.Paroko projekta un pabeigta 1791.gadā. Pils iekštelpu sienas tika bagātīgi apgleznotas pēc Dž.B.Piranezi gravīru paraugiem ar senās Romas skatiem, iluzoriem zīmējumiem un figurālām kompozīcijām.

Šobrīd Krāslavas novada dome aktīvi darbojas, lai sekmētu pils un parka teritorijas attīstību, īstenojot dažādus projektus ar pašvaldības, valsts un ES līdzekļu piesaisti.

Kādreiz tik greznā grāfu Plāteru rezidence ar atjaunoto fasādi mūsdienās ir apskatāma galvenokārt tikai no ārpuses, toties ikkatrs var baudīt fascinējošus skatus uz Daugavas senleju no skatu laukuma pie pils vai parka terasēm, izbaudīt pastaigu pa parku, kā arī apmeklēt viesmīlīgo Krāslavas vēstures un mākslas muzeju un Tūrisma informācijas un Kulinārā mantojuma centru.

2.attēls. Krāslavas pils komplekss 2016.gada vasarā (I.Dzalbes foto)

1. Informatīvi-analītiskā daļa — Esošās situācijas analīze

1.1. Kultūras mantojuma objekta vadības modelis, organizatoriskā struktūras un darbības pilnvarojums

Krāslavas pils apbūve ar parku un parka arhitektūru ir XVIII gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis (valsts aizsardzības Nr.6321). Saskaņā ar LR Ministru kabineta 2004.gada 29.janvāra rīkojumu Nr.55 Krāslavas pils komplekss ir nodots pašvaldības īpašumā pēc tā reģistrācijas zemesgrāmatā (Zemesgrāmatu apliecība izsniegta 06.04.2005.). Šobrīd ar noteiktām funkcijām uzturētas kompleksa ēkas Pils ielā 8, kurā atrodas Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, Pils ielā 2, kur darbojas Tūrisma informācijas un Kulinārā mantojuma centrs, un daļēji Pils ielā 10, kur darbojas vasaras izstāžu zāles un glabājas daļa no muzeja fonda, kas ir Krāslavas novada pašvaldības pilnvaru ietvaros. Unikālā un kādreiz tik greznā grāfu Plāteru rezidence atrodas avārijas stāvoklī, tāpēc ir apskatāma tikai no ārpuses. Nozīmīgas ir arī Krāslavas pils freskas (valsts aizsardzības Nr.3564), kas ir apskatāmas tikai organizēti gida pavadībā.

Vadības modelis un organizatoriskā struktūra

Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs ir Krāslavas novada pašvaldības funkcijas realizējoša domes padotībā esoša iestāde. Organizatoriskā struktūra publicēta pašvaldības tīmekļa vietnē – sadaļā “pašvaldības iestādes”¹ Visus ikdienas aktuālos jautājumus lemj direktors. Iestādes stratēģisko virzību lemj pašvaldības Izglītības, kultūras un sporta komiteja, gala lēmumus pieņemot pašvaldības domei 15 deputātu sastāvā. Tūrisma informācijas un Kulinārā mantojuma centrs iekļaujas Krāslavas novada pašvaldībā kā komanda trīs cilvēku sastāvā. Ikdienas darbību un stratēģijas ieviešanu nosaka vadītāja. Bez TIC un muzeja par kultūras mantojumu attīstību un popularizēšanu norisinās sadarbība ar citām pašvaldības nodaļām (sabiedrisko attiecību, izglītības un kultūras, attīstības un projektu) u.c.

Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs ir akreditēts (Akreditācijas apliecības nr. 76AA) pašvaldības muzejs līdz 23.02.2019.² Pēc akreditācijas darbības termiņa paredzēta turpmāka nepārtraukta pašvaldības muzeja akreditācija atbilstoši normatīvajiem aktiem muzeju akreditācijas jomā, nodrošinot šīs darbības nepārtrauktību.

1.2. Teritorijas attīstības nepieciešamības pamatojums atbilstoši politikas plānošanas dokumentiem

Saskaņā ar 2012. gada 27. septembra Krāslavas novada domes lēmumu (sēdes protokols Nr.17, 1.§), pašvaldība apstiprinājusi Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013. – 2030. gadam. Stratēģisko attīstības dokumentu iepriekš augustā notikušajā sabiedriskajā apspriešanā ir akceptējusi sabiedrība. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikts Krāslavas novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva rakstveidā un grafiskā veidā. Tajā iekļauta arī Daugavas loku un Krāslavas pils kompleksa kā vērtīgu teritoriju uzturēšanas nepieciešamība.

¹ <http://kraslava.lv/pasvaldiba/pasvaldibas-iestades/>

² <https://www.kulturaskarte.lv/lv/muzeji/kraslavas-vestures-un-makslas-muzejs>

Krāslavas novada dome ir aktualizējusi Krāslavas novada attīstības programmas investīciju plānu 2016.–2018.gadam, ņemot vērā atbalsta programmu iespējas un to nosacījumus. Veikto papildinājumu ieviešana pastiprinātu sākotnēji uzstādītos stratēģiskos novada attīstības mērķus. Konkrēti uz Krāslavas pils kompleksu attiecināmais investīciju plānā iekļauts 3.pielikumā.

Dabas aizsardzības pārvalde 2015.gadā izstrādājusi pārvaldības plānu aizsargājamo ainavu apvidum, Natura 2000 teritorijai “Augšdaugava”, kurā ietilpst arī dabas parks “Daugavas loki”. Plāns izstrādāts laika periodam no 2015. gada līdz 2027. gadam. Tajā paredzētie virzieni ietver bioloģiskās daudzveidības un ainavas kvalitātes uzlabošanu. Lai arī investīciju teritorija tieši neietilpst Natura 2000 teritorijā, Krāslavas pilsētas loma ir cieši saistīta ar vides izglītības un vides apziņas veicināšanu. Krāslavas muižas kompleksa atrašanās uz Daugavas senielejas virspalu terases ar izteikti kvalitatīvu Daugavas ainavas perspektīvu veido nozīmīgu sasaisti un sniedz devumu ainavas kvalitātes mērķu sasniegšanā.

Projekta ieviešana atbilst darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitāte” 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķim “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”. Saskaņā ar specifiskā atbalsta mērķa nosacījumiem, projekta ieviešana nodrošina investīcijas kultūras mantojuma objektā (definēts punktā 3.1.), saglabājot aizsargājot un attīstot kultūras mantojuma objektu – Krāslavas muižas kompleksa daļu – Amatu māju. Projekta mērķis saskan ar SAM 5.5.1. mērķi attīstīt esošās funkcijas un jaunus pakalpojumus kultūras mantojuma objektā, nodrošinot investīciju ilgtspēju, un apmeklētāju skaita pieaugumu.

1.3. Kultūras mantojuma vēsturiskās vērtības tūrisma attīstībai

Kompleksa centrālās ēkas – Grāfu Plāteru pils celtniecība tika uzsākta 1750.gadā Konstantīna Ludviga Plātera laikā un pabeigta 1791.gadā pēc arhitekta D.Paroko projekta. Sākotnēji pilij bija baroka stila dekors, taču XVIII gadsimta beigās un XIX gadsimta sākumā tā pārbūvēta pēc klasicisma kanoniem. Pils iekšstelpu sienas tika bagātīgi apgleznotas ar dažādiem senās Romas skatiem pēc Džovanni Batistas gravīru paraugiem. Krāslavas pils ir vienīgā Latgalē ar šādu dekoru. Līdzās pilij tika uzceltas vairākas saimniecības ēkas, kurās dzīvoja un strādāja grāfu kalpotāji. Tika uzbūvēts arī kariešu pagalms un darbnīcas.

Ap grāfu Plāteru pili tika iekārtots parks: augšā, pie pils – franču stilā (zemie apstādījumi), nogāzēs – itāļu stilā (koku grupas, grotas, kāpnes), lejā – angļu stilā (alejas, celiņi, dīķi). Parkā stādītas ~50 retu koku un krūmu sugas. Oranžērijās audzēja vīnogas, aprikozes, ananāsus un citus siltzemju augus. Kad Plāteri Pirmā pasaules kara laikā atstāja Krāslavu, 1917.–1919.gadā pili izlaupīja. No 1923.gada līdz 1972.gadam Plāteru pilī bija izveidota skola (sākumā Krāslavas valsts ģimnāzija, vēlāk – vidusskola). Pēc tam, kad skolu pārcēla uz citu ēku un pils palika tukša un laika gaitā panīka. 20.gadsimta 80.gados pilij tika uzlikts jumts. Lai novērstu pils tālāku izdemolēšanu, tika aizmūrēti pils pirmā stāva logi, slēgtas telpas, kurās atrasti unikāli 18.gadsimta otrās puses fresku zīmējumi, un pils otrais stāvs.

Dabas parks “Daugavas loki” 1990.gadā izveidots vietā, kur Daugava savā tecējumā plūst cauri Latgales augstienei pa Augšdaugavas pazeminājumu. Daugavas ieleja šeit atrodas dziļā senielejā. Tās pēdējās aprises izveidojušās pēc apledojuma periodā. Posmā no Krāslavas līdz Daugavpilij kopā ir desmit lieli līkumi (no kuriem

astoņi ietilpst dabas parkā), ko izceļ stāvie upes krasti, kraujas un gravas. Upes platums ir starp 200 un 300 metriem, vietām gultne ir krāčaina, vietām lielākas smilšu sēres un salas. Ainavu aizsardzībai Daugavas loku dabas parks iekļauts plašākā starptautiskas nozīmes īpaši aizsargājamā dabas teritorijā – “Augšdaugava”, kas pēc statusa ir aizsargājamo ainavu apvidus un vienlaikus iekļaujas *Natura 2000* tīklā. 2011.gadā Daugavas loku ainaviskā vide ir iekļauta *UNESCO* Latvijas nacionālajā sarakstā, savukārt 2016.gadā uzsākts darbs pie teritorijas virzīšanu *UNESCO* Pasaules mantojuma sarakstam.

3.attēls. Krāslava un muiža Daugavas senielejā 20.gs. 30.gados.
Avots: Zudusī Latvija³

Savstarpēji mijiedarbojoties, vietējo vidi veidojušas daudzas tautības un etniskās grupas. Ļaudis ir novada galvenā vērtība. Vietējo cilvēku dvēseļu radošums izpaužas mākslā, amatniecībā un pašdarbībā, savukārt uzņēmība – stiprās ģimenēs. Krāslavas novada iedzīvotājs ir kā amatnieks – darbīgs, ģimenisks, tradīcijas un apkārtējo vidi cienošs. Novada kultūras mantojumu pārstāv valsts aizsardzībā esoši izcili arhitektūras, mākslas, arheoloģijas, kultūras un pilsētbūvniecības pieminekļi. Kultūrainavā harmoniski iekļaujas no Plāteru dzimtas mantotais pils komplekss un mūra baznīca, vairāku muižu ēkas un izcili parki visā novada teritorijā, kā arī dažādu konfesiju baznīcas, sabiedriskās ēkas, ceļmalu krucifiksi, vairāk par 100 ezeriem un lauku viensētas. Latgales etnogrāfiskās tradīcijas un dzīvesgudrību iemieso vietējās folkloras kopas „Aulejas sievas”, „Rudzutaka” un „Izvoltiši”. Novadnieki lepojas ar likteņupi Daugavu, Augšdaugavas aizsargājamo ainavu apvidu un dabas parku „Daugavas loki”. Novads sevi pozicionē, akcentējot atrašanos “Daugavas lokos”. Papildinošu emocionalitāti pozicionējumam piešķir kulinārais mantojums. Savdabīga novada

³ <http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/14533/>

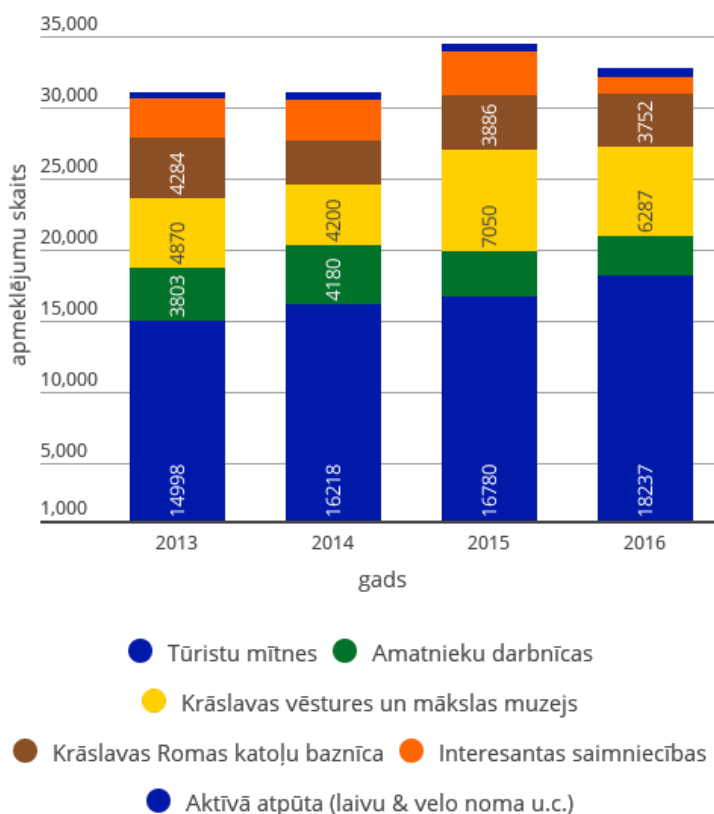

vizītkarte ir vietējo ražotāju maize, sviests, zāļu tējas, linsēklu eļļa, medus, gurķi un tomāti, keramika, koka izstrādājumi, nobraucieni pa Daugavu un izjādes ar zirgiem (...).⁴

1.4. Krāslavas pils komplekss un Daugavas loki kopējā Latgales tūrisma plūsmā – pamatojums plānoto pakalpojumu pieprasījumam

Krāslavas novada TIC apkopojusi informāciju par ceļotāju skaitu 2016.gadā no 29 Krāslavas novada naktsmītnēm, 6 amatnieku darbnīcām (t.sk. V.Pauliņš, I.Vecelis, A.Maijers, audēju darbnīca “Indra”, J.Kokins un „Amatu istaba”), 4 interesantām lauku saimniecībām (t.sk. mini zoodārzs “Akati”, ZS “Kurmiši”, ZS “Guntiņi” un saimniecība „Cīruļi”) un 4 aktīvā tūrisma pakalpojumu sniedzējiem (t.sk. biedrība “Aktīva atpūta Latgalē”, ZS “Skaidas”, IK “Gaura” un Pāvels Podjava, kas piedāvā gan airsoft un futgolf spēles, gan arī velosipēdu nomu). Apmeklētāju statistikas datus iesniedza Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, Piedrujas pagasta muzejs (skaits salīdzinoši neliels) un Krāslavas Romas katoļu baznīca.

Apmeklētības izmaiņas Krāslavas tūristu piesaistēs

4.attēls. Apmeklētības izmaiņas tūristu piesaistēs Krāslavas novadā.
Avots: Krāslavas TIC⁵

⁴ Krāslavas novada attīstības programma 2012. – 2018.gadam.

⁵ <http://www.zudusilatvija.lv/objects/object/14533/>

Ceļotāju skaits ir stabils un ik gadu pieaudzis līdz pat 10%. Neliels samazinājums ir vērojams amatnieku darbnīcās, ko daļēji var saistīt ar plašu keramikas un citu amatnieku izstrādājumu klāstu biedrības “Latgales kulinārā mantojuma centrs” veikalā, kas rada piekļuvi produkcijai, neapmeklējot amatnieku darbnīcu. Ievērojami palielinājās apmeklētāju skaits Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā (par 41,5%), kas daļēji īstenojies ar Krāslavas novada TIC mērķtiecīgu rīcību, iekļaujot muzeja ekspozīciju organizētajās ekskursijās.

Līdz ar ieviesto Latvijas – Lietuvas – Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programmas projektu *BELLA CUISINE* un Krāslavas novada domes finansiālo atbalstu, Krāslavas novada TIC šobrīd atrodas grāfu Plāteru pils kompleksā, atjaunotajā Pils pārvaldnieka ēkā. Ņemot vērā, ka grāfu Plāteru pils komplekss ir galvenais tūrisma objekts Krāslavā, kā arī pateicoties regulāri organizētajiem pasākumiem centrā, laika periodā no 2015.gada 1.janvāra līdz 30.oktobrim Krāslavas novada TIC reģistrēja 12285 apmeklētāju, kas ir ievērojami vairāk salīdzinājumā ar iepriekšējiem gadiem⁶.

Raksturojot tūrisma plūsmu tūristu mītnēs, jāuzsver, ka Latgales nozīmīgākais nakšņošanas galamērķis ir Daugavpils. 2016. gadā kopā pavadītās naktis Daugavpils tūristu mītnēs ir 61729 (ar tendenci pieaugt), no tām ārvalstu tūristu – 26755 (2015. gadā attiecīgi 54702 un 22220)⁷. Ņemot vērā, ka Latgalē vidējais gultasvietu noslogojums pēdējo trīs gadu laikā ir svārstījies ap 20% (visa gada laikā)⁸, lauku tūrismā zemāks, tad vērtētais nakšņojumu maksimālais apjoms Krāslavas novadā varētu sasniegt 20 tūkstošus. Izņemot Daugavpils pilsētu, citu D-Latgales novadu kapacitāte ir mazāka par 500 gultasvietām. Tas norāda uz savstarpēju papildinātības un sadarbības nepieciešamību plašākā maršrutā. Īpaši tas attiecas uz lielākiem publiskajiem pasākumiem, kas piesaista vienlaikus lielu apmeklētāju skaitu, tostarp ar nakšņošanas nepieciešamību. Kopējais numuru skaits tūristu mītnēs šajos D-Latgales novados ir 936, kas pēc vidējā tūristu mītņu noslogojuma Latgalē varētu sasniegt ~68 tūkstošus nakšņojumu gadā.

1.tabula. Tūristu mītņu piedāvājums D-Latgales novados.
Avots: Pašvaldību tīmekļa vietnes / Nocticus SIA datu bāze

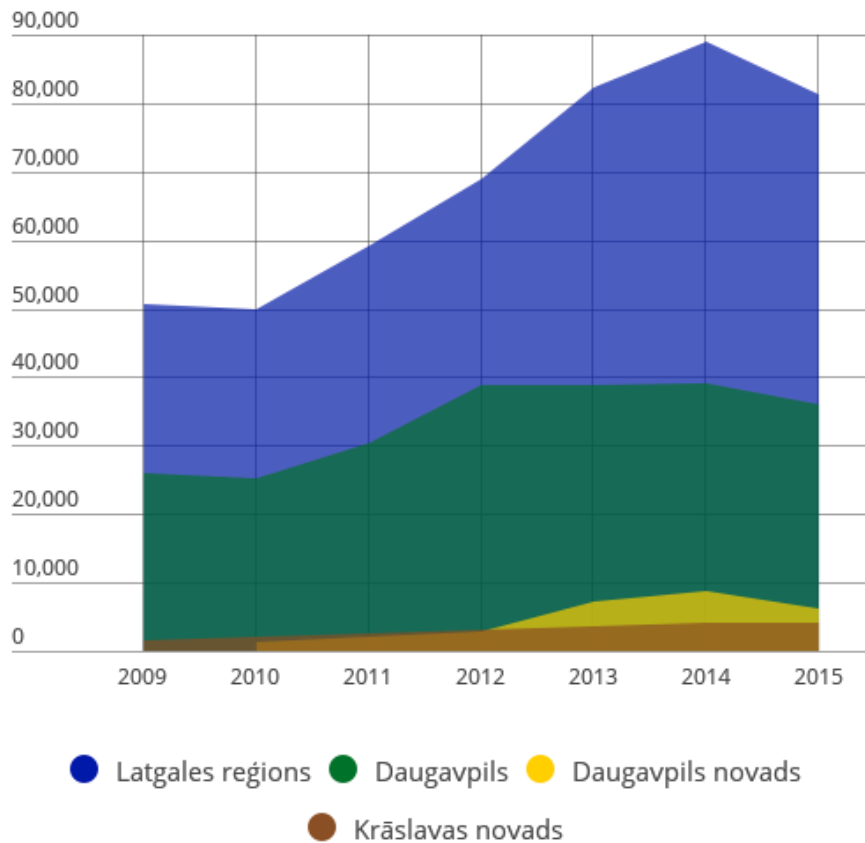
Tūristu mītņu piedāvājums D-Latgalē				
novads	tūristu mītņu skaits	numuru skaits	gultas vietu skaits	vidēji - gultasvietas numurā
Aglonas novads	23	108	401	3,71
Daugavpils pilsēta	27	398	828	2,08
Daugavpils novads	23	118	307	2,60
Krāslavas novads	26	144	425	2,95
Ludzas novads	11	139	293	2,11
Preiļu novads	6	29	76	2,62

⁶ Krāslavas TIC dati

⁷ CSB dati, 2016

⁸ Aprēķinot pēc CSB (2013-2015) datiem uz Latgales reģionu kopumā.

Apkalpoto viesu skaita dinamika tūristu mītnēs Latgalē

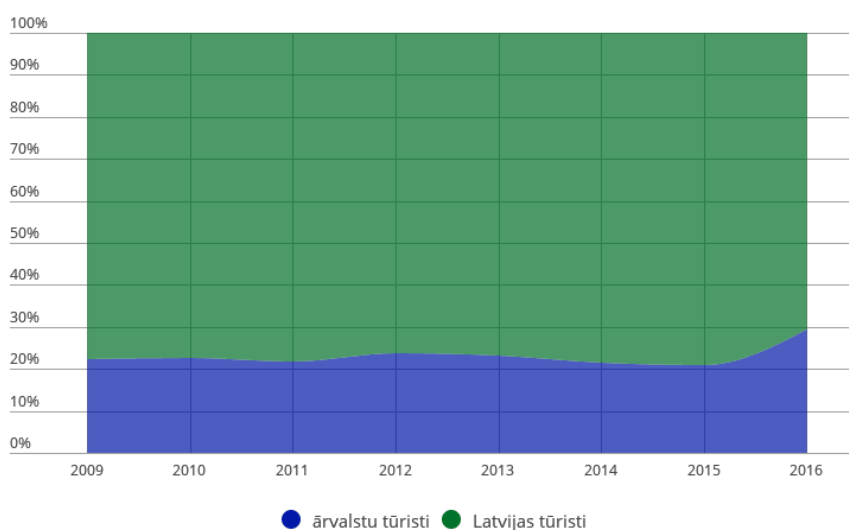

5.attēls. Apkalpoto viesu skaita dinamika tūristu mītnēs Latgales reģionā un vairākos D-Latgales novados.

Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati, 2016

Centrālās statistikas pārvaldes reģistrētais tūristu skaits – nakšņotāji, kas izmantojuši tūristu mītnu pakalpojumus, pēdējos gados svārstās starp 80 un 90 tūkstošiem. Aptuveni puse no nakšņojumiem ir Daugavpils pilsētā, norādot uz tās pievilcību viesiem un pilsētu kā pakalpojumu centru. Krāslava ir nozīmīgs Daugavas loku pakalpojumu centrs. Atbilstoši citu tūrisma galamērķu piemēriem, apmeklējumu skaits tūristu piesaistēs ir vismaz 10 reižu lielāks (pārsniedzot 1 milj. apmeklējumu gada laikā reģionā), iesaistot viendienas ceļotājus, arī vietējos apmeklētājus no tuvākajiem novadiem.

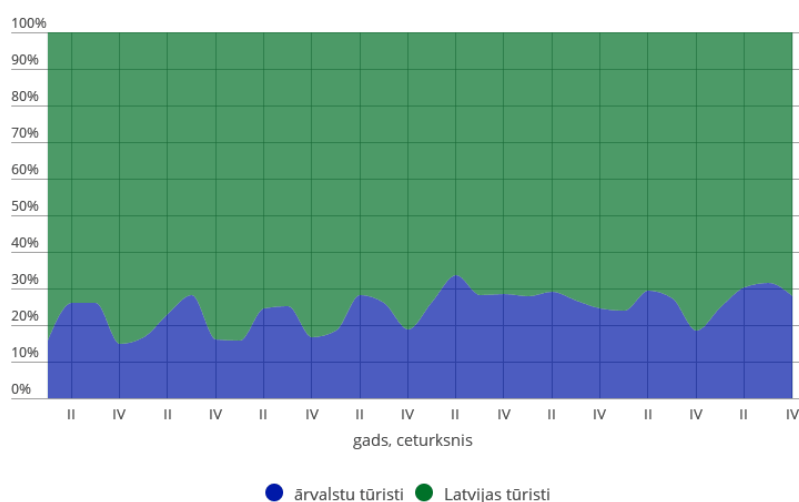
Latgales tūrisma eksporta īpatsvars pēc tūristu mītnēs apkalpoto personu skaita

6.attēls. Tūrisma eksporta īpatsvars pēc apkalpoto viesu skaita tūristu mītnēs Latgales reģionā. Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati

Tūrisma eksporta daļa visā Latgalē ir stabila un iepriekšējo septiņu gadu laikā svārstās vien dažādu procentu robežās. **Aptuveni piektā daļa – 20% no kopējā nakšņotāju skaita Latgalē ir ārvalstnieki.** Tas norāda uz vietējā tirgus lielo īpatsvaru viesmīlības sektorā. Krāslavā ārvalstnieku skaits kopējā ceļotāju plūsmā ir ap 15%, kas ir aptuveni uz pusi mazāk, nekā Daugavpilī, kur ir lielākā ārvalstu apmeklētāju koncentrācija (Daugavpils cietokšņa dati – pat līdz 30%).

Tūrisma eksports un sezonālitate Latgalē

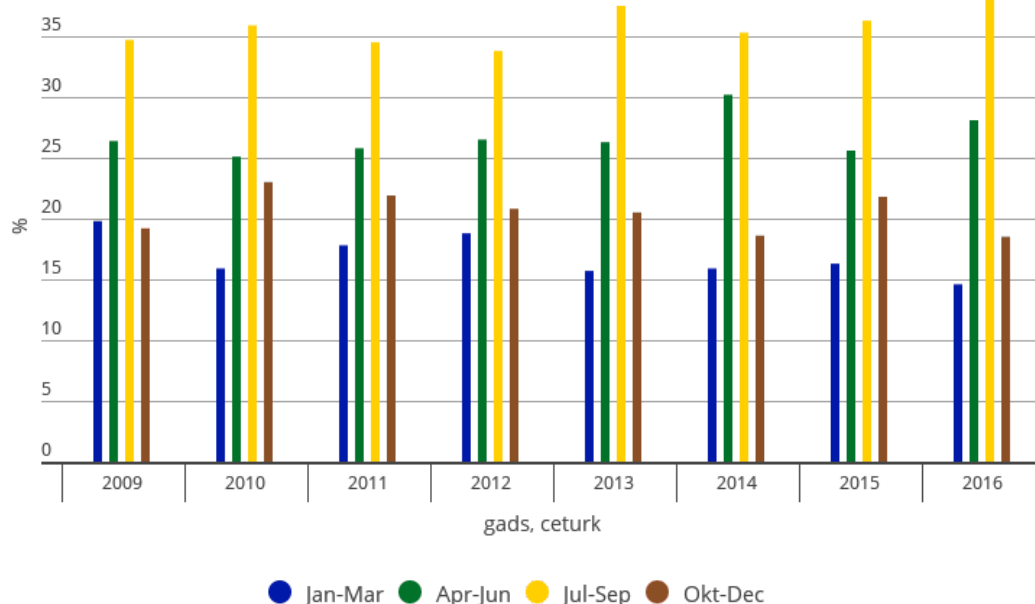

Pēc tūristu mītnēs apkalpoto personu skaita; CSB, 2017

7.attēls. Sezonālitates izpausmes vietējā un ārvalstu tūristu segmentā tūristu mītnēs Latgales reģionā. Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati

Latgalē kopumā tūrisma sezonālitate ir izteikta līdzīgi kā citos Latvijas galamērķos. Pieprasītākie ir vasaras mēneši. Attiecīgi otrajā un trešajā ceturksnī ir vērojams izteikts pieaugums, īpaši to attiecinot uz ārvalstniekiem. Pēdējos trijos gados ārvalstnieku nakšņotāju segmentā sezonālitates ietekme ir minimāli mazinājusies. Daļēji sezonālitates problemātiku iespējams mazināt ar lielāku vietējo pašpatēriņu. Daļu no pašpatēriņa veicina nozīmīgi publiskie pasākumi, kas ik gadu norisinās Krāslavā. Muižas kompleksa atjaunošana daļu no aktivitātēm arvien vairāk piesaista ainaviski skaistajiem skatiem uz Daugavas senieleju no Krāslavas muižas parka terasēm.

Sezonālitate: tūrisma plūsmas izmaiņas Latgalē

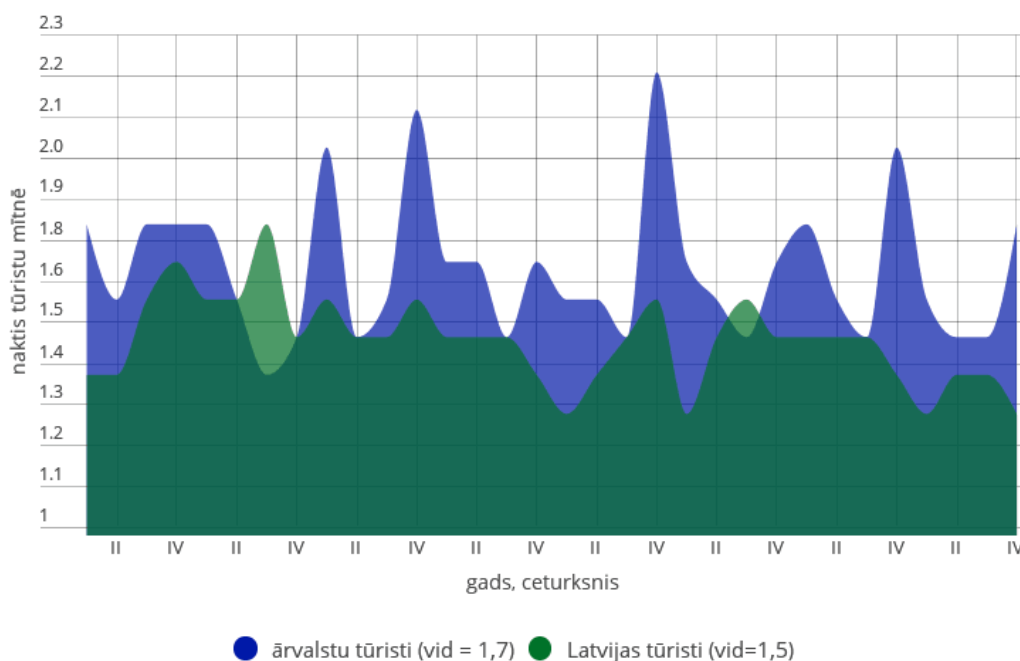
Pēc kopējā apkalpoto personu skaita tūristu mītnēs pa ceturkšņiem; CSB, 2017

8.attēls. Sezonālitates izpausmes kopējā tūrisma plūsmā tūristu mītnēs Latgales reģionā.

Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati

Analizējot kopējā tūrisma plūsmu, nav izteikta tendence sezonālitates negatīvajām sekām mazināties. Atsevišķos gados sezonālitates izpausmes ir svārstīgas. Trešais ceturksnis raksturīgs ar stabilu trešo daļu no visa apkalpoto personu skaita tūristu mītnēs. Nakšņotāju skaits pirmajā ceturksnī pat ir samazinājies no kopējās proporcijas, ja salīdzina ar 2009. vai 2012.gadu, lai arī kopējais ceļotāju skaits ir pieaudzis un pieaugums pamatā ir vasaras mēnešu laikā. Kultūras tūrisms pilsētvidē ir mazāk pakļauts sezonālitatei. Tas pamatā liek koncentrēties uz lielāko tūrisma plūsmas daļu siltajos gada mēnešos, bet starpsezonas laiku izmantot publiskiem pasākumiem un darbam ar tuvāko pilsētu apmeklētājiem (tostarp muzeju pedagogiskās programmas u.c.). Krāslavas degustāciju pakalpojums ir mazāk jūtīgs attiecībā uz sezonālajām pārmaiņām un pieprasījuma svārstībām.

Tūristu uzturēšanās ilgums Latgalē

aprēķins pēc CSB, 2017

9.attēls. Tūristu uzturēšanās ilgums tūristu mītnēs Latgales reģionā.

Avots: Centrālās statistikas pārvaldes dati

Tūristu vidējais uzturēšanās ilgums Latgales galamērķī ik gadu ir svārstīgs. Tas nav tik ļoti pakļauts sezonālībai. Pat pretēji – ārvalstu viesu lielākais uzturēšanās ilgums ir ceturtajā ceturksnī – vismaz četros iepriekšējos gados, pārsniedzot vidēji divas naktis. Daļēji tas saistīts ar Lietuvas viesstrādniekiem Daugavpils būvniecības vai ceļu būves sektorā, arī ar tūristu ierašanos uz Jaungada svinībām u.c.

Latgalei izteiktāk, kā citiem Latvijas reģioniem ir raksturīgs augstāks vietējo tūristu uzturēšanās ilgums – vidēji 1,5 naktis. Tas saistīts ar attālumu no tūristu cilmvietām un Latgales kā vienota galamērķa uztveri, viena ceļojuma laikā ietverot savstarpēji saistītu vairāku novadu un pilsētu apmeklējumu. To apstiprina tūrisma plūsmas savstarpējo telpisko kopsakarību analīze, kas veikta Rāznas Nacionālajā parkā⁹. Izteikti lielākā daļa Rāznas NP apmeklētāju pirms vai pēc Rāznas NP tūristu piesaistēm apmeklējuši plašāku apvidu – Latgali kopumā. Apmeklējuma maršrutā izteikti ieskicējas D Latgale – kā nozīmīga daļa no populārākā Latgales lokveida maršruta. Krāslavas apmeklējums ir cieši saistīts ar Slutišķu sādžas un Daugavas loku, tāpat Daugavpils, Aglonas, Preiļu vai Ludzas apmeklējumu.

Vērtējot atsevišķu tūrisma galamērķu atpazīstamību kopējā Latgales tūrisma kartē starp Rāznas NP apmeklētājiem, visspilgtāk atpazīstamais tūrisma centrs Latgalē ir

⁹ Klepers, A. (2012). Tūrisma telpiskās struktūras Latvijā, to veidošanās, izpausmes un nozīme galamērķu virzībai tirgū. Promocijas darbs.

Aglona. Puse no visiem intervētajiem piemin arī Daugavas lokus bez skaidri izteikta centra (norādot uz Krāslavu kā vienu no nozīmīgiem apmeklējuma centriem, bet ne vienīgo vai galveno – līdzās Daugavpili). Šādā telpiskā izkārtojumā summējas arī apmeklēto vietu secība, kas zināmā mērā apstiprina, ka atpazīstamākās vietas Latgalē, kas saistāmas ar tūrismu, līdzīgā secībā tiek arī iepazītas. Esošās tūrisma plūsmas analīze norāda uz lielu kopēju saistību starp Dienvidlatgales tūrisma centriem: Aglonu, Daugavpili, Daugavas lokiem, Krāslavu, Preiļiem, Rēzekni un Ludzu. Tas saglabā potenciālu veidot vienotu piedāvājumu tūrismā, orientējoties tieši uz tūristiem, kuri nākšņo uz vietas galamērķi. Turklāt šim maršrutam ir sens vēsturisks pēctecīgums. Līdzīgi, pamatojoties ar dzelzceļa tīkla pieejamību, tikai izveidots arī Latvijas apceļošanas akcijas ietvaros pirmais Latgales paraugmaršrutus, ko izstrādāja LR Tūrisma birojs (1937. g.) tā vadītāja Kārļa Vanaga vadībā. Tajā ietvertas secīgi šādas vietas: Rīga–Krāslava–Daugavpils–Višķi–Aglona–Rušoni–Rēzekne–Ludza. Attiecīgi Latvijas simtgadei aktuālās Latgales tēmas ar Daugavas ceļu un Māras ceļu iekļaujas vienlaikus gan senākajā tūrisma maršrutā, gan šodien funkcionāli aktuālajā.

1.5. SVID analīze

2.tabula. Krāslavas pils kompleksa ēkas tūrisma attīstības analīze – SVID

STIPRĀS PUSES	VĀJĀS PUSES
1. Kompleksa ēkas atrašanās vieta (Pilsētā ar izcili ainavisku skatu, izdevīgu novietojumu pie populāriem tūrisma maršrutiem)	1. Lielās izmaksas visaptveroša lielā muižas kompleksa atjaunošanai un turpmākai uzturēšanai (resursu un prioritāšu jautājums)
2. Nacionālas nozīmes kultūras mantojuma vērtības un statuss (Vērtīgs arhitektoniskais komplekss, plašas kultūras mantojuma interpretācijas iespējas, Plāteru dzimtas stāsta interpretēšanas iespējas)	2. Lielās pils telpu funkcionalitātes jautājums adekvāti uzturēšanas izmaksām (kam izmantot telpas, pat ja pilnībā visas tiek restaurētas?)
3. Tūrisma jomas attīstības tradīcijas (Krāslavas TIC aktīva darbība, tā pārceļšanās uz muižas kompleksa telpām ienes pilnīgi jaunu dzīvīgumu)	3. Vāja sadarbība starp tūrisma attīstībā iesaistītajām pusēm (ir laba sadarbība lokālā līmenī, bet plašāk – reģiona, starpnovadu jomā Latgales tūrisma asociācijai pietrūkst kapacitātes)
4. Pašvaldības ieinteresētība vietas attīstībā un atbalsts uzturēšanai (ne tikai pienākums, bet muiža kā simboliskā ainava, kā pilsētas vizītkarte un viens no pilsētvides pievilcības galvenajiem elementiem līdz ar Daugavas ieleju)	4. Vienotas novada (un pārnovadu sadarbības) tūrisma attīstības stratēģijas trūkums (tūrisma attīstības un veicināšanas centieni vērsti uz dažādu iespēju izmantošanu, taču pietrūkst skaidri definētu prioritāšu ilgtermiņā. Krāslavas pils komplekss ir nozīmīgākā tūrisma attīstības prioritāte novadā. Līdz šim par maz reālas pārnovadu sadarbības ilgtermiņa, ne projektu īstenošanas mērķiem.
5. Blakus UNESCO nacionālā mantojuma dabas vietai – Daugavas lokiem (vārti un pakalpojumu centrs tālākajām tūrisma aktivitātēm, spēcīgs zīmols)	5. Tūrisma sezonālā neviendabīgums, kas ir saistīts ar izteikti lielāko pieprasījumu vasaras karstajos mēnešos
6. 6.Iekļaušanās kopējos tūrisma maršrutos un papildinātības efekts citiem tūrisma pakalpojumiem (Sadarbības iespējas ar Daugavpili un pārējiem D–Latgales tūrisma centriem)	6. Dominējoši nelieli tūrisma uzņēmumi ar ierobežotām finansējuma un attīstības iespējām. Atšķirīgs kvalitātes līmenis un kapacitāte, kas kavē kompleksu produktu attīstību. Mazāk iespēju brīvām privātām investīcijām.
7. Lielāks cilvēku resurss uzņēmējdarbības attīstībai (Tūrisma pakalpojumi, sabiedriskā ēdināšana, transports un ekskursiju vadīšana – lielāka konkurence un blīvāks uzņēmēju tīkls, nekā nelielos ciemos)	

IESPĒJAS	DRAUDI
1. Vienota galamērķa mārketinga pasākumu attīstīšana D-Latgales novadu līmenī (objekta, novada un nozares konkurētspējas paaugstināšana, iekļaujoties vienotā galamērķa mārketingā, precīza savu stipro pušu pozicionēšana)	1. Liels publiskās infrastruktūras uzturēšanas slogs – uzturēšanai no pašvaldības budžeta, kas var svārstīties, atkarībā no politiskās gribas un vadības izpratnes – telpas mijiedarbojas ar to pielietojuma saturu.
2. Tūrisma pakalpojumu dažādošana saistībā ar jaunajām telpām (vēl vairāk privāto iniciatīvu pakalpojumu rosināšanā, pils telpu aktīvā izmantošanā, radošā attīstībā – ne tikai tūrismam, bet arī vietējam patēriņam)	2. Kvalificētu cilvēkresursu trūkums, kas ieinteresēti objekta uzturēšanā, tūrisma piedāvājuma attīstīšanā tālākā perspektīvā (valsts mēroga demogrāfiskās tendences).
3. Pievilcīgas pilsētvides veidošana (simboliskās vietas turpmāka attīstīšana, vietējo identitātes stiprināšanai)	3. Zemāka maksātspēja un salīdzinoši nelielā vietējā tirgū zems pašpatēriņa līmenis, kas neļauj uzņēmējiem amortizēt nesezonas svārstības
4. Ilgtspējīga un prasmīga kultūras mantojuma iesaiste tūrismā (kultūras izglītības un sociālās atbildības veicināšana, pakalpojumu kvalitāte – kulinārā mantojuma saglabāšanas misija)	4. Uzņēmēju potenciālā vēlme nopelnīt īstermiņā; mazākas iespējas investēt ilgtermiņa projektiem, īstenot ilgtspējīgas idejas, apdraudējums izmantotajiem resursiem ilgākā nākotnē
5. Tuvāko reģiona mērķtirgu nozīmes pieaugums ilgtermiņā. Lietuvas, Baltkrievijas u.c. tuvāko ārvalstu tirgu potenciāla precīzāka aktivizēšana.	5. Kultūras mantojuma vērtību pārspīlēta komercializācija. Dažādu ieinteresēto pušu potenciālas strīdu situācijas. Nespēja atrast prioritāros attīstības virzienus, stratēģiskās produktu grupas, vienotu izpratni par vietas zīmolvērtības mērķiem un saturu
6. Jaunu uzņēmējdarbības iniciatīvu motivēšana, esošā piedāvājuma efektīvizēšana (uz esošo resursu bāzes veidot tūrisma vērtību ķēdes piedāvājumu, kas ir tematiski saistīts un precīzi identificētu mērķgrupu pieprasīts)	6. Latgalei raksturīgā kultūras mantojuma vērtību degradācijas risks. Stereo-tipiska komercializācija, pavirša interpretācija piedāvājuma veidošanā.
7. Tematisko apmācību un zināšanu līdzdales organizēšana par Latgales kultūras mantojumu, iesaistot uzņēmējus, vietējo sabiedrību	7. Atšķirīgi kvalitātes rādītāji, attieksme pret klientiem un vērtībām, kas pastāv starp tūrisma pakalpojumu sniedzējiem. Tā nav viegli novienādojama un kavē kopīgu piedāvājuma veidošanu.
8. Iekļaušanās UNESCO Pasaules mantojuma sarakstā (paaugstinot no nacionālā uz starptautisko statusu)	

Secinājumi par stratēģiskajām iespējām

Investēt pakāpeniskā muižas kompleksa atjaunošanā un ciešā jauno telpu un vides saistīšanā ar uzņēmējdarbības, aktīvu publisko aktivitāšu saturu, lai risinātu uzturēšanas jautājumus. Pakalpojumu izveide ar kvalitatīvu interpretāciju un harmonisku tēmas iekļaušanu Daugavas senielejas ainaviskajā vidē.

Pakalpojuma dizaina pārdomāta iesaistīšana, autentiskuma, mantojuma, bet arī moderno meklējumu līdzāspastāvēšana, izaicinājums celt pilsētas simbolisko vērtību, kam jāmaina līdzīgi pilsētvide, jārada Krāslava ilgtermiņā par vietu, ko apbrīno, kam vēlas līdzināties, kuras cilvēkus atpazīst pēc lokālpatriotiskuma, kuri spēj interpretēt Plāteru dzimtas stāstu, izcelt tā vietu mūsdienu Latgales, nākotnes Latgales veidošanā.

2. Plānošanas daļa — Objekta misija un nākotnes attīstības redzējums

2.1. Vērtības

Vienotais kultūras un dabas mantojums – Krāslavas muižas komplekss un “Daugavas loki” kā *UNESCO* Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā¹⁰ iekļauta simboliskās ainavas telpa ar augstu kultūras un dabas mantojuma komponenti. Daugavas loki ir unikāli un mūsdienās ļoti reti sastopami ģeomorfoloģiskie veidojumi cilvēka darbības neizmainīto lielo Eiropas līdzenuma upju kontekstā. Vieta ir unikāla ar retu augu un dzīvnieku sugu populāciju, kam labvēlīgus apstākļus nodrošina īpatnējais mikroklimats un augšņu sastāvs, un Daugavas upes ieleja kalpo kā ekoloģiskais koridors sugu migrācijai. Daugavas senieleja ir ainaviski vērtīga plašākā teritorijā un pilsētas apdzīvotības struktūrām nebūtu jāfragmentē ainaviskās kvalitātes vērtība, kur īpaši izceļami citi prioritārie elementi – apdzīvotības harmoniska iekļaušanās Daugavas augštecei raksturīgajā senielejas likumotībā. **Līdz ar to: vienots skatījums uz Krāslavas muižas kompleksu un Daugavas senielejas ainavas kvalitāti** kā galvenās vērtības, kas izvērstāk raksturotas stratēģijas 1.3.sadaļā. Vietējā sabiedrība ar augstu dabas un kultūras apziņu, kopējais starptautiskās sabiedrības pieprasījums pēc kvalitatīvas ainavas, labi saglabāta un uzturēta vienotā dabas un kultūras mantojuma. Tas veido izejas pozīciju misijas un nākotnes attīstības redzējuma (vīzijas) definēšanai.

2.2. Misija un nākotnes attīstības redzējums (vīzija)

Krāslavas pils kompleksa **misija** ir vākt, saglabāt, pētīt, interpretēt, un veicināt jaunu padziļinātu zināšanu iegūšanu plašā sabiedrībā par kultūru, Latgales vēsturi un dzīvesveidu, iepazīstināt ar Latgalē dzīvojošo kopienu cilvēciskajiem sasniegumiem augstākajā kvalitātē un atbilstoši profesionāliem standartiem. Saglabāt valsts nozīmes arhitektūras pieminekļu kopumu vienoti ar parku un skatu perspektīvu uz Daugavas ieleju kā vērtību nākamajām paaudzēm.

Krāslavas pils kompleksa **nākotnes attīstības redzējums (vīzija)**: Daugavas lokos kā Latgales reģiona vērtība ar spēcīgu lokālo, nacionālo un eiropisko identitāti, kas rūpējas un gudri pārvalda savu kultūras mantojumu, veicina jaunrades procesus un attīsta daudzveidīgu kultūras vidi, kā arī pilnvērtīgi iekļaujas, darbojas un papildina Eiropas un pasaules kultūras telpu. Stiprinot kultūras, dabas un kvalitatīvas ainavas kā vērtības klātbūtni sabiedrībā, radīta labvēlīga vide personības pilnveidei, sabiedrības aktivitātēm un novada, kā arī plašāka reģiona ekonomiskajai izaugsmei. Radītas jaunas darbavietas, pievilcīgāka dzīves telpa un stiprināts Krāslavas zīmols.

2.3. Mērķis un prioritārais attīstības virziens

Veidot Krāslavas pils kompleksu kā Krāslavas kultūrvēsturisko centru, kas tiek pozicionēts kā Latgales reģiona lepnums, plaši apmeklēts kultūras, izglītības un tūrisma objekts, kas palīdz pilsētas un novada zīmolvedībā, īpaši izceļot vācbaltiešu Plāteru dzimtu un 18.gs., taču aptverot novada notikumus arī plašākā kontekstā. Veidot Krāslavas pili un parku, skatu perspektīvu uz ainavu, rūpējoties par vienotu ainavas

---

¹⁰<http://www.unesco.lv/lv/kultura/pasaules-mantojums/latvijas-nacionalais-saraksts/latvijas-nacionalais-saraksts-1/>

kvalitāti, radot sabiedrībai drošu, estētiski skaistu pasākumu un apmeklējumu vietu visos gadalaikos.

2.4. Stratēģijas darbības termiņš

Šis dokuments ir vidējā termiņa darbības stratēģija astoņiem gadiem, t.i. laikam no 2017. līdz 2025. gadam, kas ir saskaņota ar sadarbības projektā iesaistīto pārējo Dienvidlatgales vienotā kultūras un dabas mantojuma objektu stratēģijām.

2.5. Galvenās mērķgrupas

Krāslavas pils kompleksa apmeklētāji būs gan vietējā sabiedrība, gan tūristi. No kopējā tūristu skaita 76,32% sastāda iekšzemes tūristi, bet 23,68 % ārvalstu tūristi no 23 valstīm. Lielākie ārzemju tirgi ir Lietuva, Krievija, Igaunija, Vācija un Polija. Apkopojot Latgales tūrisma tendences, palielinās interese par pilsētu tūrismu, kultūrvēsturiskajiem objektiem un muzejiem, par apskates saimniecībām, amatu meistarību un it īpaši gastronomisko tūrismu. Tūristiem patīk izgaršot, sajūst, izbaudīt, piedzīvot, iemācīties, sasmaržot, redzēt, dzirdēt latgalisko.

Latgales tūrists vairāk ir ģimenes cilvēks, ceļo ar bērniem vai radiem, arī ar draugiem un darba biedriem, mobils, aizrautīgs, kustīgs, vēlas līdzdarboties, strādājošs, ar stabiliem ienākumiem, ar savām interesēm, zina, ko grib, pieradis pie noteikta komforta līmeņa, komunikabls, izglītots, izvēlīgs, pirms ceļojuma labi sagatavojies, vēlas viesmīlību, plašu piedāvājumu, personīgu pieeju, cenas un kvalitātes balansu, aizvest kaut ko uz mājām – sajūtas, ciemakukuli, suvenīrus, Latgalē ražotu produkciju. Tūrists, kurš respektē kultūras un dabas mantojumu, izvēlas baudīt kvalitatīvu ainavu – izrāda interesi par Dienvidlatgali plašāk. Vienlaikus mijiedarbībā ar vietējo sabiedrību kāpina kultūras un vides apziņu, paplašina humānisma skatījumus, starpkultūru toleranci.

3.tabula. Prioritāro mērķgrupu pazīmju dalījums Krāslavas pils kompleksa apmeklētājiem

	AUGSTA PRIORITĀTE	PRIORITĀTE
ceļotāju kompānijas sastāvs	organizētas grupas (tūrisma firmu vai darba kolektīvu u.c.)	individuālie tūristi (t.sk. ģimenes, draugu kompānijas)
ceļojuma motīvs	kultūras tūrists (izzinoši ceļojumi, t.sk. publisko kultūras pasākumu apmeklēšana)	gardēži, kulinārā mantojuma cienītāji
ceļošanas transporta līdzeklis līdz tūristu piesaistēm	autobuss, minibuss	vieglā automašīna, mazāk nozīmīgi – velo
maksātspēja	vidēja maksātspēja	vidēja, vidēji augsta maksātspēja
ceļotāju cilmvieta	Pierīga, Rīga, Vidzeme, Zemgale, lielākās Latvijas pilsētas, Daugavpils	Latvijas lielās pilsētas un to apkārtnē, Lietuva (perspektīvā – R-Krievijas apgabali, Baltkrievija)
demogrāfiskās pazīmes	ceļotāji darbības vecumā	seniori, skolēni
dzīvesstils & izturēšanās	tradīciju cienītāji, ne pārāk augsts prasīgums, atvērtība jauniem izmēģinājumiem, vēlmei līdzdarboties, izmēģināt	senču tradīciju cienītāji, "vēdera kolekcijas" veidotāji, tradicionālo vērtību aizstāvji. Vairāk konservatīvi. Interesējas par vēsturi. Prasīgi, bet ne uz luksu orientēti.

2.6. Prioritārie uzdevumi un sociālekonomiskie ieguvumi

Ir trīs **prioritārie uzdevumi**, kas saistīti ar misiju, nākotnes redzējumu un mērķi:

- 1) **Atjaunojot un uzturot** vienoto kultūras un dabas mantojumu, saglabāt un palielināt tā vērtību nākamajām paaudzēm;
- 2) Lietpratīgi izmantojot vienotā dabas un kultūras mantojuma potenciālu un cilvēku radošumu, veicināt **ekonomisko pienesumu** novadam un reģionam;
- 3) Radīt pievilcīgu vietu personības pilnveidei, sabiedrības aktivitātēm, kas sniedz **plašu sabiedrisku labumu** (tostarp nemateriālu), devumu vietējās kopienas dzīves kvalitātes paaugstināšanai.

Investīcijas uzlabos valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa tehnisko stāvokli un vizuālo pievilcību, uzlabojot pilsētas kultūrvēsturisko vidi kopumā. Tiks pavērta iespēja restaurēt nozīmīgus 18.gs. arhitektūras un mākslas pieminekļus. Palielināsies vēlme lepoties ar savu dzīves vietu vietējiem, kas savukārt stiprinās identitāti, vietas piederības sajūtu. Atbildīgāka attieksme pret vēstures kultūras vērtībām rosinās plašāku diskusiju sabiedrībā par kultūras apziņu. Krāslavas pils komplekss ir viena no Daugavas senielejas krāšņāko posmu simboliskajām vietām ar izcilu skatu perspektīvu, kas nozīmīga ne vien Krāslavas, bet arī Latgales un Latvijas mērogā.

Investēšana kultūras mantojumā radīs tādus jaunus un tematiski saskaņotus kultūras tūrisma pakalpojumus, kas sekmēs:

- kultūras tūrisma pakalpojumu tīklveida attīstību, iekļaujoties esošajā tūrisma plūsmā, pastiprinot to kopumā Dienvidlatgalē, Māras un Daugavas kultūrvēsturisko ceļu – maršrutu kontekstā;
- plānoto kultūras objektu apmeklējumu un arī pavadīto nakšu tūrisma mītnēs skaita pieaugumu, izveidojot jaunus izglītojošus un interaktīvus pakalpojumus, kas pieejami vakaros;
- ar kultūras objektu piekļuves nodrošināšanu saistītās publiskās infrastruktūras attīstību (vismaz 100 dienas gadā);
- tūrisma piedāvājuma dažādošanu, papildinot kultūras mantojuma teritoriju apmeklējumu ar dabas mantojumu un Latvijas ainaviskās daudzveidību saistītiem citiem tūrisma pakalpojumiem;
- daudz plašāku starpsektoriālas pieejas veicināšanu, novērtējot kultūru kā ceturto pīlāru – plaši integrētu un neatdalāmu resursu līdztekus ilgtspējīgai ekonomiskai izaugsmei, tīras dabas pamatnes saglabāšanai un personības pilnveidei.

4.tabula. Tūrisma ekonomiskās ietekmes galvenie raksturojošie rādītāji.

Tūrisma ietekme - ekonomiskā vērtība		
	GALAMĒRĶIS: KRĀSLAVAS NOVADS	RĀDĪTĀJI
Nr.	Kritēriju atsauce #ETIS galvenie tūrisma ietekmes indikatori	
B.1	TŪRISMA PLŪSMAS APJOMS UN VĒRTĪBA GALAMĒRĶĪ	
B.1.1	Vidējais nakšņojumu skaits tūristu mītnēs mēnesī	1398
B.1.2	Vidējais viendienas ceļotāju skaits mēnesī	~2000 Krāslavas muižas kompleksam
B.1.3	Tūrisma jomas relatīvais pieņesums galamērķa ekonomikā (% IKP)	-5%
B.1.4	Tūristu izdevumi (EUR) dienā	66,3 EUR (ārvalstu), 59,5 EUR (vietējie tūristi)
B.1.5	Viendienas ceļotāju izdevumi (EUR) dienā	23,62 eiro (vid. mēnesī kultūrpateirīnam uz 1 cilvēku)
B.2	TŪRISMA PAKALPOJUMU SNIEDZĒJU VEIKTSPĒJA	
B.2.1	Vidējais tūristu uzturēšanās ilgums (naktis)	1,6 vid.: 1,7 naktis (ārvalstu tūristi), 1,5 naktis (LV tūristi)
B.2.2	Gultasvietu noslogotība tūristu mītnēs mēnesī un vidēji gadā	gadā ~20%, mēnesī svārstās no 5% līdz 64,5% atkarībā no sezonas
B.3	NODARBINĀTĪBAS APJOMS UN KVALITĀTE	
B.3.1	Cik liela daļa (%) no tieši tūrismā strādājošiem ir kopējā galamērķa nodarbinātībā	nav datu
B.3.2	Cik liela daļa darbavietu (%) tūrismā ir sezonālas	>50%
B.4	TŪRISMA PIEGĀDES ĶĒDE	
B.4.1	Proporcionāli (%) cik daudz pārtikas, dzērienu, preču un pakalpojumu, kas iekļauti tūrisma pakalpojumu sniedzēju piedāvājumā, ir vietējā reģiona izcelsmes	nav datu, taču tendence iezīmējas

2.7. Krāslavas pils kompleksa devums D-Latgales tūrisma galamērķa kopīgajai sadarbības projekta stratēģijai "Rīteiropas vērtības".

Krāslavas novada, Daugavpils pilsētas, Aglonas, Ludzas, Preiļu un Daugavpils novada nozīmīgi vienotās dabas un kultūras mantojuma objekti ir iekļauti vienotā D-Latgales tūrisma galamērķi apvienojošā stratēģijā 2017.-2025. gadam "**Rīteiropas vērtības**". Kopīgā projekta ietvaros plānotās aktivitātes ir vērstas uz **visu tajā iesaistīto pašvaldību teritoriju attīstības sekmēšanu**, veicinot Latgales reģiona sociālekonomisko izaugsmi kopumā. Reģions iegūs no efektīvi ieviestas stratēģijas, kas papildzinās tūristu kvalitatīvi pavadīto laiku Latgalē, veicinās pieredzējuma kvalitāti, stiprinās tūrisma galamērķa zīmola spēku, arī palielinās apmeklētāju tēriņus vietējās ekonomikas stiprināšanai.

Krāslavas pils komplekss jau šobrīd ir nozīmīgs **Latgales reģiona ceļotājus piesaistošs objekts** ar vairākām tajā organizētajām aktivitātēm, izcili ainavisko novietojumu Daugavas loku pārskatīšanai, vairākiem jau īstenotiem infrastruktūras un tūrisma produktu attīstības projektiem. Krāslava integrējas kopējā **D-Latgales tūrisma galamērķa maršrutā un ir papildinoša** kā piesaiste arī citām nozīmīgām kultūras un dabas mantojuma vietām – īpaši Daugavas senielejā vai kā vienojošais D punkts tālākai sasaistei uz Z ar Rāznas NP. Investējot objektos, kas jau atrodas Latgales lielākajā tūrisma plūsmā, potenciāli ir daudz lielāka ietekme uz saistītu uzņēmējdarbības attīstību. Ņemot vērā, ka jau tagad Latgales reģionā ir liels tā saukto garo ceļojumu (ar nakšņošanu) īpatsvars, tad ar efektīvu šīs stratēģijas ieviešanu un Krāslavas pils kompleksa pienesumu tūrisma plūsmas piesaistē, ietekme uz pavadīto laiku īsāko ceļojumu segmentā pieaugs. Pieaugs arī aktualitāte starptautiskās tūrisma plūsmas piesaistei, ko paredz plānoto jauno tūrisma produktu izveide. Jau šobrīd aptuveni piektā daļa – 20% no kopējā nakšņotāju skaita Latgalē ir ārvalstnieki. Arī turpmāk nākotnē būtu svarīgi saglabāt šo tendenci stabilu un panākt tās pieaugumu, ko iespējams, efektīvi ieviešot kopīgo stratēģiju, īstenojot plānotos investīciju projektus un produktu attīstību.

Kopējās stratēģijas ideja ir tematiski vienota ar diviem no septiņiem Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas identificētajiem kultūras mantojuma attīstības ceļiem: **Daugavas ceļu** un **Māras ceļu**. Projektā aptvertā teritorija veido abu šo tematisko ceļu sinerģiju un sniegs devumu vairāku būtisku mantojuma objektu stāvokļa uzlabošanā un to piekļuvē. Krāslavas novads kopā ar Daugavpils pilsētu un novadu ietilpst Daugavas ceļā, kurā “Likteņupes” izteiksmīgā senieleja iekļauj vienoto dabas un kultūras mantojumu, pārstāv vienu no Latvijai raksturīgākajām simboliskajām ainavām ar augstu ainavisko kvalitāti. Daugavas ceļš vienlaikus ir ne tikai Daugavas loki, bet arī vēsturiski starptautiska transporta maģistrāle kas jo īpaši svarīgi starptautiskā tūrisma kontekstā. Krāslava ir viens no galējiem punktiem Daugavas ceļam, kas lokveidā caur Dagdu un Rāznas NP tālāk savienojas ar Māras ceļu un tajā īpaši izceltajām materiālā un nemateriālā kultūras mantojuma vērtībām, daudzveidīgo devumu nacionālā valstiskuma veidošanā.

Katrs no projekta stratēģijā ietvertajiem objektiem ir kā posms vienotā reģiona veselumā, izceļot noteiktu daļu no Latgales mantojuma vērtībām un nākotnes attīstības. Krāslavas pils komplekss pārstāv Plāteru vācbaltu dzimtas mantojumu kopš 18.gs., īpaši akcentējot tam laikam raksturīgās kultūras, starp tām arī kulinārās tradīcijas, ko papildina arī jaunrades izpausmes, māksla un mūsdienu radošums. Kopā ar citām iesaistītajām vietām Krāslavas pils ceļotājiem secīgi veido kopējo priekšstatu par Latgales tūkstošgadu attīstības ceļu un sabiedrības nākotnes attīstības centieniem.

3. Paredzēto rīcību daļa — Plānotās darbības rezultāti

3.1. Prioritārās plānotās darbības un atjaunojamā, pārbūvējamā vai jaunbūvējamā infrastruktūra

Problēmsituācija, kuru risina infrastruktūras attīstības projekts

Krāslavas pils kompleksam kā īpaši vērtīgam un simboliski nozīmīgam Krāslavas novada un pilsētas kultūras mantojuma piemīt līdz šim vēl pilnībā neizmantots

attīstības potenciāls. Objekts ir veidots harmoniski iekļaujot to Daugavas senielejas ainavā, ar daudzfunkcionālām izmantošanas iespējām, bet tā saglabātības stāvoklis un kopējā vides telpiskā attīstība, līdz šim tikai daļēji izmantojusi mērķtiecīga piedāvājuma veidošanu. Unikālā un kādreiz tik greznā grāfu Plāteru rezidence atrodas avārijas stāvoklī, tāpēc ir apskatāma tikai no ārpuses. Arhitektonisko vērtību saglabāšanai nozīmīga ir šīs mantojuma daļas saglabāšana un kvalitatīva uzturēšana. Pils kompleksā ietilpstošās Amatu mājas būvnieciski tehniskais stāvoklis ir satraucošs. Pašreizējais Krāslavas pils kompleksa tehniskais stāvoklis prasa nekavējošu arhitektoniski vērtīgo būvju restaurāciju, kas sniedzas vēl plašāk par tuvākajā laikā plānoto investīciju piesaisti. Taču arī pakāpeniska kompleksa saglabāšana, kā tas ir ticis īstenots līdz šim, sniedz nozīmīgu vērtību atdzimšanu un ļauj īstenot ar to saistīto attīstības potenciālu. Arhitektūras vērtības ir pakļautas nesaudzīgai vides ietekmei: saules, lietus, sniega, sala un vēja izraisītai erozijai un denudācijai. Jebkura kompleksa atjaunošana veicama saskaņoti ar kopējo ainavas kvalitāti, kas citādi var būt fragmentēta.

Atbilstošu telpu trūkums līdz šim nav devis iespēju izmantot pakalpojumu sniegšanas potenciālu un visaptverošāku mērķtiecīgu un nozīmīgu muzeja ekspozīciju veidošanu, kas ļautu uzņemt gan lielākas interesentu grupas, gan sniegtu piedāvājumu individuāliem apmeklētājiem. Jaunās infrastruktūras izveide nodrošinātu papildu pakalpojumus paredzētajā laikā visa gada garumā, palielinot apmeklētāju uzturēšanās ilgumu Krāslavā un Dienvidlatgales galamērķī, sekmējot tā ekonomisko attīstību.

Plānotie aktuālie darbi Krāslavas pils kompleksa atjaunošanai

Krāslavas pils kompleksā, kas ir 18.gadsimta valsts nozīmes kultūras piemineklis, pēdējos gados ir notikušas daudzas pozitīvas pārmaiņas. Pils komplekss jau ir kļuvis par populāru tūristu un kāzinieku apmeklējumu objektu un pastaigu vietu krāslaviešiem. Vides akcentu piešķir metāla kariete, kuras uzstādīšanu 2015.gadā finansēja pašvaldība, ņemot vērā labāko iedzīvotāju iesniegto ideju par jauna pakalpojuma izveidi kāziniekiem. Kompleksa saimniecības ēkās aktīvi darbojas Vēstures un mākslas muzejs un Tūrisma informācijas centrs, notiek dažādi kultūras pasākumi – Muzeju nakts, Leģendu nakts, izstāžu atklāšanas, ekskursijas un semināri, Latvijas piļu un muižu asociācijas pasākumi.

Ir plānots mērķtiecīgi turpināt darbus Krāslavas pils kompleksā, galvenokārt – sakārtojot saimniecības ēkas, ciešā sadarbībā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekciju. Diemžēl šobrīd pašvaldībai un ES Struktūrfondos nav pieejami tik lieli līdzekļi, lai varētu pilnībā atjaunot **grāfu Plāteru pili**. Stratēģiski jārosina plašāka apspriešana, kāda varētu būt pils ēkas funkcionālā izmantošana, jo ēkas izmantošana tikai muzeja funkcijām uzturēšanas ziņā prasa daudz. Pakāpeniski jāatrod iespēja publiskai–privātai sadarbībai, kas būtu vērsta uz labuma sniegšanu sabiedrībai, vienlaikus ieviestu papildu pakalpojumus tālākā perspektīvā.

Turpinās fotogrāfisko liecību apzināšana, lai atvieglot tālāku darbu pie zudušo pils kompleksa elementu atjaunošanas, iesaistot krāslaviešus. 2016.gada ir veikta Krāslavas pils fasāžu atjaunošana, ar iluzora logu rūtojuma izveidi ēkas 1.stāvā, lai nodrošinātu 2011.gada projektu ilgtspēju. Pašvaldība prioritāri ir ieinteresēta savu iespēju robežās nepieļaut kompleksa ēku tālāku degradāciju.

Konceptuāli ļoti svarīgs projekts tiek izstrādāts saistībā ar staļļu ēku – **Amatu māju** (SAM 5.5.1. mērķobjekts), kur jau šobrīd ir sakārtotas telpas vasaras izstāžu zāles un amatnieku radošo darbnīcu vajadzībām. Prioritāri ēkai ir jānomaina jumts un

jāsakārto inženiertehniskie tīkli, lai varētu pamazām turpināt iekštelpu sakārtošanu, kulinārā mantojuma un citu amatu ekspozīcijām un radošajām darbnīcā, kā arī Valentīna Zlidņa, Krāslavas mākslinieka, kam staļļos bija darbnīca, piemiņas istabas izveidei.

Risinājumi nepieciešami **Dārznieka mājai** – sarkano ķieģeļu ēku Pils ielā 4, kas šobrīd pamazām sabrūk, ir vizuāli nepievilcīga un, tā kā ir viegli pieejama tukšo logu un durvju ailu dēļ, arī apdraud cilvēku drošību. 2014.gadā ar Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas atbalstu ir veikta ēkas izpēte un tehniskā stāvokļa novērtējums, kurā galvenais secinājums ir tas, ka pie paaugstinātas sniega slodzes var sagrūt daļa no ēkas jumta un pārsegumi. Ēkai ir steidzami nepieciešama rekonstrukcija, pretējā gadījumā lielāko daļu no esošajām konstrukcijām vairs nevarēs saglabāt un izmantot tālākajā ekspluatācijā. Ir izstrādāts konservācijas tehniskais projekts, 2017. gada sākumā veikta jumta nomaiņa.

Krāslavas Vēstures un mākslas muzejam ir nepieciešama logu nomaiņa, kā arī koncepcija efektīvākai ierobežotās platības izmantošana pagaidu un pastāvīgo ekspozīciju izvietojumam. Stratēģiski precīzs solis ir bijusi Krāslavas Tūrisma informācijas centra un starptautiskā kulinārā mantojuma centra izvietojuma **Krāslavas pils pārvaldnieka ēkā**. Ēkas tālākai attīstībai un papildus tūrisma piedāvājumu izveidei ir jāveic mansarda stāva pārbūve.

Turpmākās ieceres stratēģijas plašākā kontekstā ietver Plāteru pils kompleksa priekšizpēti un tehnisko projektu izstrādi, estrādes attīstību, Krāslavas vēstures un mākslas muzeja infrastruktūras uzlabošanu un uzturēšanu. Drošībai aktuāla video novērošanas sistēmas tālāka attīstība pils kompleksa teritorijā, arī automatizēta apmeklētāju uzskaites sistēmas ieviešana. Perspektīvā nozīmīga ir pils pazemes eju izpēte.

Krāslavas parkā tiks turpināts darbs ar bīstamo koku zāgēšanu, lai varētu pakāpeniski atjaunot Krāslavas parku par godu Latvijas simtgadei. Saskaņā ar vēsturisko parku arhitektu ieteikumiem 2016.gadā ir demontētas centrālās kāpnes, kas pilnībā izjauca parka vēsturisko, terašu sistēmu. 2017.gadā ir jāatjauno centrālā žoga krāsojums. Tiek gatavoti vairāki projekti aktīvās atpūtas zonas iekārtošanai, nepieciešams izstrādāt tehnisko projektu 2.kārtas darbiem. Saistībā ar pils parku perspektīvā ar plašāku resursu piesaisti plānojama pils parka dīķa regulāra tīrīšana un teritorijas ap dīķi labiekārtošana; regulāru sakopšanas talku un akciju organizēšanu pils kompleksa teritorijā. Jaunu koku stādīšana, apzaļumošana (saskaņā ar parka rekonstrukcijas 2.kārtas projektu), parka un pils kompleksa ceļu seguma tālāka atjaunošana vai nomaiņa; aktīvās atpūtas zonas (stadiona, slēpošanas trases, veloparka un citu aktīvās atpūtas elementu ierīkošana, t.sk. āra treniņieru uzstādīšana, tematiskas bērnu rotaļu pilsētiņas izveide utt.) izveidi pils parkā.

SAM.5.5.1 programmas ietvaros plānota Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā, kurā būs iekļauta:

- 1) Ekspozīcija “ Pi vīna golda” par dažādu tautību devumu Krāslavas kulinārā mantojuma attīstībā (pastāvīga);
- 2) Interaktīvas Krāslavas amatnieku un mākslinieku darbnīcas un meistarklases (pēc iepriekšējas pieteikšanas, pasākumu laikā);
- 3) Gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istabas ierīkošana (pastāvīga ekspozīcija);

- 4) Daudznacionāla kulinārā mantojuma degustāciju telpas labiekārtošana (pastāvīga ekspozīcija).

3.2. Attīstāmie pakalpojumi

Lai nodrošinātu plašu pakalpojumu piekļuvi sabiedrībai, potenciālajiem apmeklētājiem, jaunveidojamie pakalpojumi būtu pieejami vismaz 260 dienas gadā. Vairākiem pakalpojumiem, rezervējot iepriekš – arī citās dienās, saskaņojot ar Krāslavas TIC.

Kulinārā mantojuma un citu amatu tradīciju koncepcijas attīstība saistībā ar Krāslavas daudznacionālo vidi

Krāslavas savdabību veido Daugavas senlejas dabas ainavas skaistums, novada vēsture, kas ir kopējās Latvijas un pasaules vēstures neatņemama sastāvdaļa. Krāslavas ir daļa no Latgales identitātes, kas palīdz iepazīstināt ar reģiona savdabīgo kultūru. Īpašs akcents ir reģionālās virtuves specifika: gan latgaliešu tradicionālās receptes, gan receptes, ko izmantoja Latgales poļi, krievi, baltkrievi un arī ebreji. Sevišķi izceļas katoļu un vecticībnieku gavēņu un svētku raksturīgie ēdieni. Līdz ar to cittautiešu virtuves kopā ar latviešu, īpaši latgaliešiem raksturīgo virtuvi veido daudzveidīgas un neatkārtojamas ēdienu garšas.

Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā var gūt izpratni par Krāslavas novada vēstures līkločiem, dažādu cilvēku likteņiem. 2007. gadā tika atklāta pamatekspozīcija „Pieci airi”, kas stāsta par Krāslavas novadam raksturīgo daudznacionālo vidi – latviešiem/latgaliešiem, krieviem, baltkrieviem, poļiem, ebrejiem – piecām tautībām, kas ienesušas savas vērtības un dzīvesziņu: savu kultūru, tradīcijas, mentalitāti, katra cilvēka individuālo pieredzi. Tas paver arī iespēju pievērsties kādai atsevišķai tēmai no kopējā konteksta, kas veicinātu savas pilsētas un novada vēstures apzināšanu. Tas radīja pamatu idejai par ekspozīciju „Pi vīna golda”/ „Pie viena galda”, kurā ir paredzēts iepazīties ar Krāslavas novadam raksturīgo ēdienu dažādību, atveidojot katras tajā laikā Krāslavā dzīvojošās tautības virtuves specifiku. Šāda ēdienu daudzveidība ietver prasmī, saglabājot savas nacionālās kultūras identitāti, pieņemt jauno, citu tautību kultūrai raksturīgo, tādējādi papildinot tradicionālo kultūru. Ekspozīcija „Pie viena galda” iepazīstinās ar piecu tautību virtuves raksturīgākajām iezīmēm no 19. gs. beigām līdz 20. gs. 80. gadiem, tostarp arī sabiedriskās ēdināšanas pakalpojumiem LPSR periodā.

Ekspozīcijas veidošanā ir aicināts piedalīties ikviens krāslavietis un Krāslavas novadā dzīvojošais, nododot Krāslavas Vēstures un mākslas muzejam priekšmetus, kas atspoguļo tā laika virtuvi. Īpaši tiek meklēts senatnīgs taisnstūrveida galds, soli, krēsls, ēdienu gatavošanai nepieciešamie priekšmeti, kā arī dažādiem virtuves piederumi. Papildinoši – fotogrāfijas, kurās parādās svētku un ikdienas galds, virtuves tēma kopumā, dažādas pavārgrāmatas, kā arī piezīmju grāmatas ar receptēm, dvieļi, sedziņas ar izšuvumiem un galdauti.

Svarīga nozīme ir laikabiedru atmiņām, jo tas paver iespēju ielūkoties ēdienu gatavošanas specifikā caur aculiecinieku stāstiem. Ekspozīcijas ietvaros ir paredzēts izmantot vietējo iedzīvotāju atmiņas par ēdienu gatavošanu, tādēļ tiks rīkotas ekspedīcijas, kuru gaitā pie Krāslavas novada iedzīvotājiem dosies Krāslavas Vēstures un mākslas muzeja darbinieki novadā dzīvojošu tautību ēdienu kultūras liecību iegūšanai.

2016. gadā Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā ir izveidota ekspozīcijas “mini” versija, savukārt pēc staļļu rekonstrukcijas ir plānots, ka vienā no to telpām ekspozīcija “Pi vīna golda” / Pie viena galda” būs pamatekspozīcija. 2017. gadā Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs turpina darbu pie ekspozīcijas veidošanas ar Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstu.

Gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istabas ierīkošana Krāslavas pils kompleksā – Amatu mājā

2016.gadā Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā ir izveidota ekspozīcijas “mini” versija, savukārt pēc staļļu rekonstrukcijas ir plānots, ka vienā no to telpām ekspozīcija “Pi vīna golda”/ Pie viena galda” būs pamatekspozīcija. Piemiņas istabas izveide ļautu iepazīstināt ar izcilu novada personību, vienlaikus ļaujot apbrīnot vietēji tapušas mākslas vērtības. Gleznotājs Valentīns Zlidnis dzimis 1939.gada 22. februārī Rēzeknes apriņķī, Bērzgales pagasta Meirānu sādžā, savā novada pazīstamu koklētāju dzimtā. Pēc Bērzgales vidusskolas, topošais mākslinieks iestājās Latvijas Valsts fiziskās kultūras institūtā, kuru absolvēja 1962.gadā un strādāja Krāslavas bērnu un jauniešu sporta skolā par slēpošanas treneri. Zīmēšanai pievērsās jau skolā. 1961.gadā notika viņa pirmā akvareļu izstāde fizikultūras institūtā. Studiju gados sāka gleznot arī eļļas tehnikā. Pirmās lielākās godalgas bija Rīgas augstskolu un vidējo mācību iestāžu akvareļu izstādē. 1960. gadu vidū sāka piedalīties pašdarbnieku izstādēs. Šajā laikā daži darbi tika atlasīti izstādēm Londonā un Rostokā. Valentīns Zlidnis piedalījies vairākās Vissavienības pašdarbības gleznotāju izstādēs Maskavā. Notikušas personālizstādes Krāslavā, Rīgā, Rēzeknē, Ludzā, Dagdā un Daugavpilī. 1989.gadā mākslinieks piedalījās izstādē “Latgales māksla laiku lokos” Rīgā. Valentīns ir glezniecības plenēru “Krāslavas palete” un tradicionālo Krāslavas mākslinieku darbu izstāžu „Rudens” dalībnieks. Valentīna Zlidņa darbi atrodas Latgales Kultūrvēstures muzejā, privātkolekcijās Latvijā, Kanādā, Vācijā, Rumānijā, Austrālijā, Krievijā, Baltkrievijā un Polijā.

Piemiņas istaba būtu atbilstošs devums radošās personības ieguldījumam, jo pils staļļos atradās mākslinieka darbnīca.

Pakalpojumu plašākas ietekmes pamatojums

Krāslavas pils kulinārā mantojuma degustāciju piedāvājums ir orientēts uz kultūras tūristiem, kādu ir vairākums starp ārzemniekiem, kuri atbrauc uz Latgali. Jaunā ekspozīcija iepazīstina ar Latgales dažādajām kultūrām, kas rada pastiprinātu interesi šo kultūru pārstāvjiem – pamatā no kaimiņvalstīm. Krāslavas pils palīdz popularizēt pilsētu kā vēsturisku un vērtīgu tūristiem, kas palīdz pārdot arī citus tūrisma pakalpojumus. Kopā ar Daugavas lokiem Krāslava tiek saistīta ar *UNESCO* atzīto mantojumu. Daugavas ieleja ir starptautiski atzīta *Natura 2000* teritorija.

Iecerētie pasākumi rada labāku sabiedrības piekļuvi izcilam kultūras mantojuma objektam. Vienlaikus vienu no labākajām pilsētas skatu perspektīvām uz *Natura 2000* un *UNESCO* nacionālā saraksta teritoriju “Daugavs loki”. Pils ir vietējo lepnums, simboliskās ainavas sastāvdaļa. Tās atdzimšana tiek saistīta ar Latgales pacēlumu.

Rudzu maize, Latgales podniecība, Tautas tērps, Latvju dainas ir daži no elementiem, kas ietilpst kulinārā mantojuma degustācijas procesā. Tas palīdz popularizēt Latvijas Kultūras kanona vērtības.

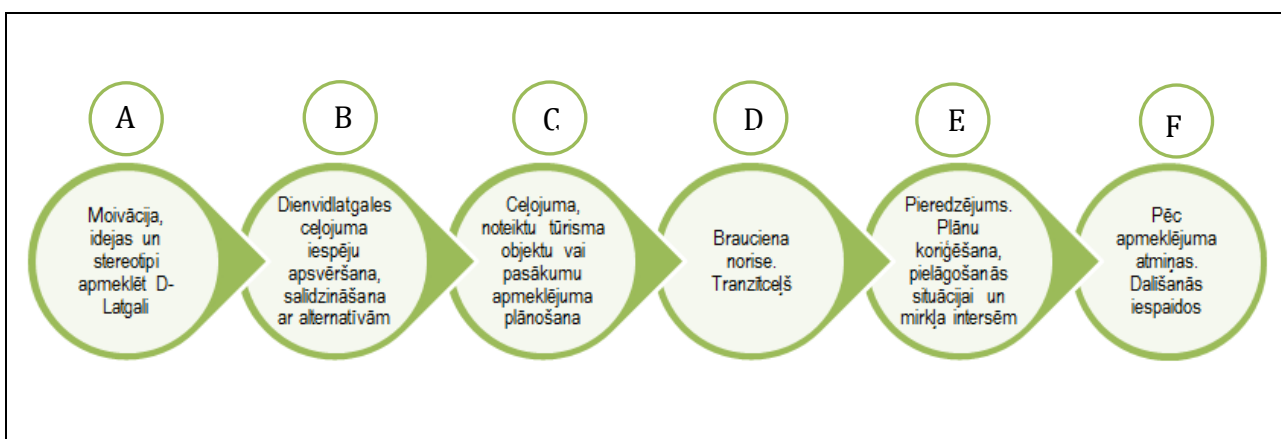
Kulinārā mantojuma degustācijas palīdzēs popularizēt Latvijas Kultūras kanona vērtības īpaši valsts simtgades “Baltā galdauta svētku dienā”, ceļot galdā identiskus

ēdienus, kādi būtu bijuši vecvecmāmiņu galdā Latvijas neatkarībai svarīgajos mirkļos, iesaistot cilvēkus seno recepšu apzināšanā.

3.3. Plānotie publicitātes pasākumi

Krāslavas pils publicitātes un mārketinga aktivitātes pakalpojumu pārdošanas veicināšanai ir cieši saistītas ar vienoto ārējās komunikācijas stratēģiju Māras un Daugavas ceļa vienojošajam piedāvājumam: "Rīteiropas vērtības". Kopīgas mārketinga aktivitātes tiek plānotas pēc stratēģiski izvēlētās potenciālo ceļotāju – apmeklētāju mērķgrupas lēmumu pieņemšanas un pakalpojuma saskarsmes punktu visaptverošas pieejas, kas iekļaujas integrētajā mārketinga komunikācijā: **TŪRISTA CEĻŠ UZ DIENVIDLATGALI**

Tas ļauj katrā no etapiem saprast iedarbīgāko mārketinga komunikācijas līdzekli. Šī sadaļa ir ļoti svarīga, lai sasniegtu apmeklējumu skaita pieaugumu. Šobrīd kopīgajā stratēģijā plānotas nozīmīgākās kopīgās mārketinga aktivitātes – pakārtoti katram etapam. Taču noteikti tās tiks papildinātas, ņemot vērā iesaistītās puses un to integrēto mārketinga komunikācijas sistēmu iespējas. Tiek ievēroti precīzas komunikācijas labas prakses principi, izceļot investīciju finansēšanas avotu, sadarbības partnerus u.c. Tiks izmantoti vēl citi izdevīgi komunikācijas instrumenti, taču vienmēr atskaites punkts ir konversijas likme – cik liela atdeve instrumentam ir no uzmanības pievēršanas līdz reālai ceļošanai un kāda ir reālo apmeklētāju proporcija pret ieguldītajiem resursiem.

Etaps	Mārketinga pasākuma nosaukums	Mārketinga pasākuma apraksts	Īstenošanas periods	Skaitis
A	Žurnālistu vizītes no speciāli atlasītiem dzīves stila medijiem – nacionāli	Mērķtiecīgi plānotas mediju (dažādi formāti – TV, radio, žurnāli, laikraksti, portāli blogeri u.c.) vizītes jau produktu tapšanas laikā, lai iegūtu mērķauditorijas uzmanību, radītu ceļojuma ideju (nacionālie mediji, Latvijas lielās pilsētas)	2018.gada pirmais, otrais ceturksnis (2017–IV / 2018–I, II)	2
A	Žurnālistu vizītes no speciāli atlasītiem dzīves stila medijiem – eksporta tirgus	Lietuvas mediji, sadarbībā ar LIIA (un dalīti ar citiem reģionālajiem galamērķiem) – iespējami citi Latgalei nozīmīgāko eksporta tirgu mediji.	2018–II–III–IV	1
A	Lietuvas nacionālās TV komandas speciāli veidots raidījums ar LT ģimenes viesošanās D-Latgalē – projekta vietās	Speciāli organizēta kampaņa Lietuvas sabiedrības piesaistīšanai. Dalītas izmaksas. Šis ir viens no nozīmīgākajiem tuvās eksporta plūsmas aktivizēšanas pasākumiem, ko integrēti papildina tulkotas informācijas piekļuve katrā no “Tūrista ceļš uz Dienvidlatgali” etapiem.	2018–IV	1
A	Latvijas vietējo tūroperatoru vizīte	Organizētā piedāvājumā (kas var būt arī individualizēts nozīmīgākajiem ceļojumu aģentiem, kuri strādā ar grupu organizēšanu uz Latgali – noteiktu izmaksu atbalsts) tiek iekļauta secīga jaunradīto	2018–III	1

		produktu pieredzēšana. Sagatavotas idejas ceļojuma pozicionēšanai kopējā konkrētā tūroperatora piedāvājumā.		
A	Ārvalstu tūroperatoru vizīte	Organizētā piedāvājumā (kas var būt arī individualizēts nozīmīgākajiem ceļojumu aģentiem Lietuvā, kuri strādā ar grupu organizēšanu uz Latgali – noteiktu izmaksu atbalsts) tiek iekļauta secīga jaunradīto produktu pieredzēšana. Sagatavotas idejas ceļojuma pozicionēšanai kopējā konkrētā tūroperatora piedāvājumā.	2019-I, II	1
AC	Grāmatas (saistīti arī brošūras) par vācbaltu dzimtas – Plāteru mantojumu izdošana	Grāmata ir paliekoša vērtība, koncentrēts ierosmes avots lasīto pieredzēt realitātē	2020	1
ABC	Preses relīzes pašvaldības resursos	Lai informētu vietējo sabiedrību par notiekošo ikviena nozīmīgākā etapa laikā. Gan uzsākot darbību, gan ziņojot par progresu un iespējām, gan atklājot.	regulāri	3
A	Vietējo mediju raksti	Lai pasniegtu informāciju atšķirīgi un saistošāk, izmantotu iespēju pievērst uzmanību, piesaistīt publiku arī no blakus novadiem	2018-II-III-IV	2
AB	Dalība Latvijas Piļu un muižu asociācijā	Zināšanu iegūšanai mantojuma pārvaldībā, vietas pozicionējumam, zīmolam	regulāri	1
BC	Dalība akcijās "Apceļosim Latvijas pils", Leģendu nakts, Muzeju nakts	Ar pasākumiem un sabiedrības aktualitāti saistītas akcijas. Iespēja izmantot plašāku resursu mārketingu sabiedrības organizētai motivēšanai ceļot, apmeklēt vietas.	Ik gadu atbilstošajos datos	3
ABC	Vietēja un starptautiska mēroga pasākumu organizēšana pils kompleksa teritorijā	Palīdz ziņai pievērst plašāku sabiedrības uzmanību, iespēja iesaistīt vairāk ieinteresētās puses sadarbībā, lielākas apmeklētāju plūsmas piesaiste	Atbilstoši saskaņotam pasākumu norises plānam, izrādot elastību atkarībā no situācijas konteksta citiem publiskajiem pasākumiem	3 ik gadu
ABC	Dalība tūrisma izstādē	<i>Balttour</i> vienoti ar citām Latgales pašvaldībām –vietējam un Baltijas profesionāļu tirgum.	2018-I, 2019-I	2

		Sadarbības stiprināšanai, jaunu kontaktu iegūšanai. Arī Rīgas un apkārtnes ceļotāju ieinteresēšanai.		
ABF	Sociālo mediju iesaiste	Pašvaldības TIC vai tūrisma speciālista regulāri uzturēta saziņa integrētajos sociālo mediju kontos (Facebook, Instagram, Twitter u.c.). Ar vizuāli saistošiem jaunumu vēstījumiem, aktīvu reaģēšanu uz citu radītiem saistītiem vēstījumiem, dialogu ar lojāliem, (konfliktējošiem) vai potenciāliem apmeklētājiem.	regulāri	regulāri
AB	Ielūgumi uz atklāšanas pasākumiem, nozīmīgiem notikumiem sabiedrībā populārām personām	Lai piesaistītu lielāku mediju uzmanību, vienlaikus iedrošinātu "mājās-sēdētājus" ceļot, izlemt apmeklēt konkrētās vietas sabiedrībā populāru cilvēku uzaicināšana ir nozīmīgs tirgvedības instruments. Īpaši veicinot arī viņu vēlmi popularizēt savos sociālajos medijos, iekļūt viņu draugu lokos ar informāciju.	2018-IV	2
BC	<i>Latvia.travel</i> nacionālā tīmekļa vietne	Integrēta informācijas papildināšana sadarbībā ar pašvaldību TIC, Latgales tūrisma asociāciju par katru no jaunradītajiem pakalpojumiem	regulāri	1
BC	<i>Vienota Dienvidlatgales tūrisma vietnes izveide un uzturēšana</i>	Šis ir nozīmīgs pasākums vienota galamērķa iezīmēšanai, kas funkcionāli pastāv, lai arī Latgale vienmēr pieteikta kā vienots galamērķis. Saistībā ar Latgales tūrisma asociāciju "Ezerzeme" šis būtu plašāk apspriežams jautājums un tam nevar paredzēt šeit konkrētu īstenošanu šobrīd. Alternatīva ir uzturēt daudz spēcīgāku un kopīgi virzītu Latgales tūrisma galamērķa tīmekļa vietni – kā aktuālāko un plašāk atpazīstamo bāzes vietni.	2019	1
B	SEO digitālā mārketinga pasākumi	Katrai pašvaldībai esošajos digitālajos resursos tiek monitorēta un pastiprināta	2018-II	1

		mērķtiecīga 4-soļu SEO optimizēšanas sistēma, lai vieglāk būtu atrast meklētājprogrammās, precīzāki raksturvārdi u.c.		
BC	Krāslavas novada tematiskā digitālās tūrisma vietne www.visitkraslava.com	Esošās digitālās tūrisma sadaļas pašvaldību tīmekļa vietnē www.visitkraslava.com , kas darbojas kā esošā populārākā tūrisma informācijas bāzes vieta. Tiek paredzēta lielāka savstarpēju saišu iekļaušana, plašāka saišu iekļaušana ar citām populārām lapām. Sava medija priekšrocības. Svarīga SEO un tīklveida saišu nodrošināšana.	regulāri	1
C	Latgales reģiona tūrisma vietne latgale.travel	Reģiona tūrisma tīmekļa vietne, kas integrēti papildina pārējos veicināšanas materiālus, pieļauj iespēju plašāk komunicēt ar auditoriju.	regulāri	1
BCDE	Tūrisma drukātie materiāli – Dienvid-Latgales zīmolphošu	Nozīmīgākais drukātais vienotais materiāls, kas sniegtu jauno produktu idejas integrēti ar jau esošajām iespējām. Papildinoši galvenajai bāzes vietai digitāli. Plašākai mērķgrupas sasniegšanai. Jebkuriem drukātajiem materiāliem lielāka ietekme	2019	1
CDE	Iekļaušanās vienotajos Latgales tūrisma drukātajos materiālos	Lai jaunradītie produkti precīzāk tiktu savienoti ar jau esošo galamērķa sistēmu un tirgvedības komunikāciju, izmantojot esošo iestrādņu spēku	Regulāri, atbilstoši katra materiāla paredzētajam plānam. Vairāk gada pirmajā ceturksnī	vismaz 5
CDE	Jaunradīto produktu reklāmlapa	Jaunradīto produktu izcelšanai, uzmanības pievēršanai – daļēji ar ideju un emocionālu iesaisti, lai izraisītu vēlmi apmeklēt, daļēji informatīvi un darbīgi. Daļēji strādā uz vietas, bet izmantojot arī Latvijas TIC tīklu, naktsmītņu tīklu, DUS – informācijai jābūt pieejamai plašāk u.c.	2018-IV, 2019-I	1

D	Informatīvais stends pie Latgales robežas	Tie ir jau eksistējoši stendi, ko savulaik veidoja TAVA reģionālā tūrisma veicināšanas ietvaros. Mainot vai papildinot informāciju, tā tiek aktualizēta ar šo jauno vietu iekļaušanu.	atbilstoši situācijai	1
E	Informatīvais stends galamērķī	Šie stendi jau pastāv un pamatā apvieno pilsētas tūrisma iespējas. Tiklīdz tie tiek mainīti – informācija tiek aktualizēta. Gaumīgs un informatīvi aktualizēts stends gan pie skatu laukuma – pilsētas robežas Daugavas lokos, gan pie pils kompleksa	2019 – pēc produkta ieviešanas	2
E	Projekta noteiktā informācija par finansējuma avotu (plāksne)	Jaunradītājā pakalpojuma vietā, objektos, kur veiktas investīcijas tiek skaidri norādīts finansējuma avots, ievērojot projekta sabiedrības informēšanas un komunikācijas vadlīnijas – visa pārējā nepieciešamā informācija.	2017–visu projekta ieviešanas un uzraudzības periodu (5 gadus pēc ieviešanas)	1 komplekts
E	Ceļmalas norādēs zīmes uz jaunradītajiem objektiem	Jau uz vietas nonākušo apmeklētāju vadīšanai, plūsmas virzīšanai. Publiskajiem pasākumiem tas ietver arī mobilās pagaidu norādes. Norādes vienlaikus iekļaujas kā elements vienotajā pilsētvides dizaina stilā.	2019 – pēc produkta ieviešanas	4
DE	Navigatoriem pielāgota kartogrāfiskā informācija	Precizējot ar galvenajiem navigācijas platformu uzturētājiem (<i>Balticmaps, Waze, GoogleMaps</i>) nosaukumus, adreses, papildinot ar foto informāciju u.c. – vieglākai atrašanai, precīzākai navigēšanai, maršruta plānošanai	2019 – pēc produkta ieviešanas	1
DE	<i>Latvia.travel</i> mobilā lietotne	Papildinot, uzturot digitālajā vietnē ievietoto informāciju arī pielāgojamu mobilajai lietotnei uz vietas, popularizējot tās iespējas (integrēti ar citām vietām, pakalpojumiem reģionā)	2019 – pēc produkta ieviešanas	1
F	TIC, pašvaldības muzeju informatīvā	Apmeklētāju apkalpošana, informēšana, tematiski saistīto	Regulāri, saistīti ar objektu darbu	1

	darbība	vietu rekomendēšana, Krāslavas TIC organizēto ekskursiju piedāvājums	laikiem	
F	Sociālo tīklu monitoringa programmas	Mirkļbirku un raksturvārdu meklēšanai, tālākā dialoga uzturēšanai caur sociālajiem tīkliem (TIC funkcija)	Regulāri – pēc produktu ieviešanas – no pirmajiem klientu pieredzējumiem un atgriezeniskās saiknes	Regulāra darbība, atbilstoši situācijai. Prasa cilvēkresursu iesaisti.

3.4. Telpu noslogojuma prognoze un apmeklējumu skaits

Atbilstoši plānotajam, ka pēc investīciju veikšanas projekta ietvaros atjaunotajā kultūras mantojuma objektā tiks nodrošināta pieejamība apmeklētājiem vismaz 260 dienas gadā. Nodrošinot iepriekšēju pasūtījumu – arī citās dienās, saskaņojot ar Krāslavas TIC. Muižas kompleksa publiski atklātajai daļai – parkam, pils apkārtni un Daugavas senlejas ainavām publiska piekļuve ir visa gada garumā.

Sasniedzamo rezultātīvo rādītāju izaugsme ir svarīga gan kvantitatīvi (jo pils kompleksa un muzeja ekspozīciju kapacitāte to pieļauj), gan kvalitatīvi – gādājot par augstu apmierinātības līmeni produkta ieviešanas un nodrošināšanas procesā.

Galvenais mērķis ir sasniegt optimāli lielu apmeklētību – apmeklējumu skaitu Krāslavas pils kompleksā, kas būtu saistīts galvenokārt ar jaunu tūrisma piedāvājumu izveidi Krāslavas pils stalļos – Amatu mājā – (7000 apmeklējumu vairāk nekā 2015.gadā) jau pirmajā pilnajā darbības gadā (2017). Mērķis ir pieredzējuma kvalitāte un apmeklētāju skaita noturēšana – strauja pieauguma panākšana un ekonomisks izdevīgums vairāku jaunradītu darbavietu uzturēšanai visa gada garumā.

2.tabula. Prognozētais apmeklējumu skaits Amatu mājas ēkā Krāslavas pils kompleksā.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
12000 Krāslavas TIC un kulinārā mantojuma centra telpās muižas kompleksā. 6750 apmeklējumi Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā	18000	18000	19000	21000	22500	23500	24000	25750

Kopējo apmeklētības kāpumu raksturo pārdomātas mārketinga – tirgvedības veicināšanas aktivitātes pirms ekspozīcijas atklāšanas un pirmo apmeklētāju saceltā pozitīvā ažiotaža, rekomendācijas. Turpmāk ir būtiski noturēt augstu apmeklētāju ziņkāres pakāpi un ar mainīgajām ekspozīcijām – kāpināt vēlmi atgriezties atkārtoti.

Visas stratēģijas norises laikā (plašāk, ne tikai izmantojot SAM 5.5.1. finansējumu) ir sakārtoti un uzturēti celiņi, žogs, vārti, kāpnes, uzstādītas jaunas mazās arhitektūras formas – soliņi, šūpoles, atkritumu urnas, saskaņā ar izstrādāto parka apsaimniekošanas plānu izzāgēti vecie koki un iestādīti jauni. Labiekārtota estrādes teritorija, attīstīta aktīvās atpūtas zona un izveidota tematiska bērnu rotaļu pilsēta. Krāslavas pils un citas pils kompleksa ēkas ir atdzimušas jaunā veidolā – ir veikta ēku rekonstrukcija un labiekārtota apkārtnē.

Pils kompleksā ir radoša rosība – notiek nacionāla un starptautiska līmeņa kultūras, izglītības un svinīgie pasākumi, sporta aktivitātes, darbojas tūrisma

informācijas centrs, muzejs, izstāžu zāles, amatniecības studija, prezentāciju telpas, aktīvi iesaistīties privātais sektors.

3.5. Riska izvērtējums infrastruktūras attīstības projekta īstenošanā un riska mazināšanas pasākumi

Projekta risku izvērtējums					
Nr.	Risks	Riska apraksts	Riska ietekme	Iestāšanas varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
1.	Finanšu	Krāslavas pils kompleksa projekta īstenošanas laikā tiek identificēti neparedzēti papildus darbi	Augsta	Vidēja	Regulāras konsultācijas ar pašvaldības Juridisko un finanšu nodaļu, pašvaldības budžeta pārskatīšana gadījumā, ja būs nepieciešams nodrošināt papildus finansējumu.
2.	Īstenošanas	Iespējamās problēmas (aizkavēšanās, pārsūdzības, izmaiņu nepieciešamība u.c. iepirkuma procedūru īstenošanā)	Augsta	Zema	Izstrādājot iepirkuma dokumentāciju, tika ņemta vērā pieredze no iepriekš realizētām iepirkuma procedūrām, kvalificēti speciālisti iepirkuma komisijā un pašvaldības iepirkuma nodaļā
3.	Rezultātu un uzraudzības rādītāju sasniegšanas	Kvalificētu speciālistu ierobežota pieejamība, it īpaši būvniecībā	Augsta	Zema	Līgumā par būvdarbu īstenošanu, paredzēt sankcijas par nekvalitatīvu darbu izpildi, nosakot garantijas termiņu un garantijas laika garantiju, kurā izpildītājs novērš nekvalitatīvi veiktos darbus, augstas kvalifikācijas būvuzrauga un autoruzrauga piesaiste.
4.	Projekta vadības	Līgumsaistību neievērošana no komersanta- būvdarbu veicēja puses. (termiņi vai būvdarbu kvalitāte)	Augsta	Vidēja	Projekta īstenošanā tiks piesaistīts kvalificēts būvuzraugs un autoruzraugs, lai nodrošinātu pārbūves darbu kvalitāti. Līgumā par darbu veikšanu tiks paredzēti līgumsodi par darbu savlaicīgu neuzsākšanu un nobeigšanas termiņu kavējumiem.
5	Projekta vadības	Izmaiņas projekta vadības personālā projekta realizācijas laikā	Zema	Zema	Projekta vadības personāla motivācijas pasākumi, komandas darbs projekta realizācijā. Regulāri ziņojumi par projekta gaitu projekta Vadības komitejā, projekta tehniskās, grāmatvedības un ekonomiskās dokumentācijas pārraudzība no nodaļu vadītāju puses, līdz ar to nodrošinot profesionālas konsultācijas jaunajiem darbiniekiem nepieciešamības gadījumā.

4. Stratēģijas monitorings un ilgtspēja

4.1. Monitoringa rādītāji

Precīzai Krāslavas pils apmeklētāju plūsmas uzskaitē tiek izmantotas ieejas biļetes organizētām ekskursijām un TIC uzskaitē. Pils kompleksa kopējās apmeklētāju plūsmas precīzākai mērīšanai (tostarp ārpus muzeju un ekspozīciju darba laika, ieskaitot skatu laukumu u.c.) iespējams pielietot automatizētos elektroniskos apmeklētāju skaitītājus¹¹

Valsts tūrisma attīstības stratēģiskie dokumenti¹² nosaka šādus sasniedzamos politikas rezultātīvos rādītājus:

- ārvalstu vairākdienu ceļotāju skaita pieaugums;
- vidējās noslodzes (gultas vietu noslogojums) palielināšanās tūristu izmitināšanas mītnēs ārpus noslogotākās vasaras sezonas (izņemot jūniju–augustu);
- viena ārvalstu vairākdienu ceļotāja vidējo izdevumu pieaugums diennaktī;
- ārvalstu vairākdienu ceļotāju kopējo izdevumu pieaugums gadā.

Krāslavas novada tūrisma eksporta pakalpojumu īpatsvars nepārsniedz 15%. Tāpēc citi papildus monitorējami rādītāji ir:

- kopējais apmeklējumu skaits tūristu piesaistēs (pasākumos un objektos);
- apmeklētāju kvalitatīvi pavadītā laika pieaugums tūristu piesaistēs un galamērķī kopumā;
- apmierinātība ar tūrisma pakalpojumu kvalitāti (t.sk. dati no booking.com par tūristu mītnu kvalitāti u.c.), ko var aprēķināt pēc NPS indeksa (veicot regulāras viesu aptaujas) vai arī monitorējot lielākās tūristu mītnu pasūtīšanas platformas (*Booking.com*, *HRS.de* u.c.) – tūrisma pakalpojumu saņēmēju atsauksmes.

10.attēls Krāslavas pils pagalms. Foto: Krāslavas TIC.

¹¹ Chambers Electronics Radio Beam RBXC skaitītājs <http://www.chambers-electronics.com/bicycle-counter-rb/> vai V-Count 3D+ <http://v-count.com/products/v-count-3d/>

¹² Latvijas Tūrisma attīstības pamatnostādnes 2014.-2020.gadam

4.2. Plānotās attīstības ilgtspējas pamatojums

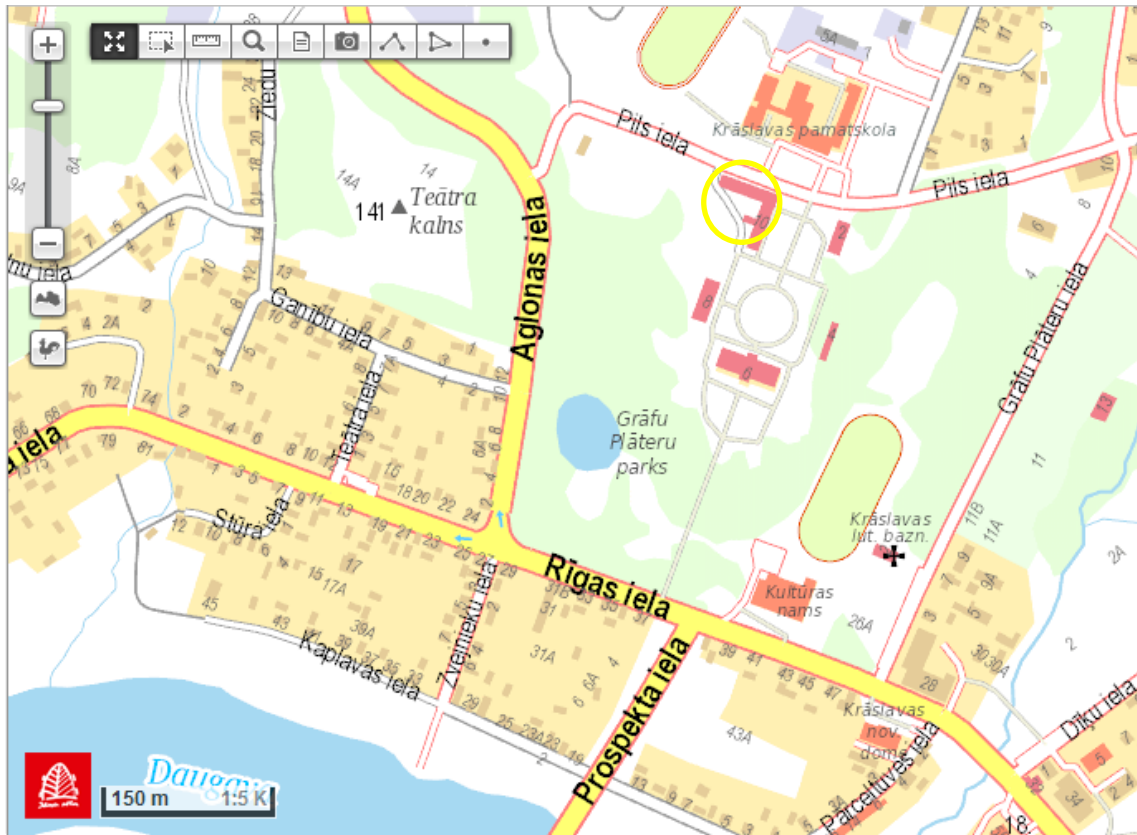
Nepārtraukti kopš pašvaldības izveides esošā novada ietvaros Krāslavas novada pašvaldība aktīvi darbojas stratēģijas ieviešanā, īstenojot secīgus projektus Krāslavas pils kompleksā gan par budžeta līdzekļiem, gan piesaistot ārējo finansējumus. Lielākās aktivitātes ir apkopotas 2.pielikumā. Piedaloties projektu īstenošanā, pašvaldība uzņemas saistības pilnveidotās vai jaunbūvētās infrastruktūras uzturēšana vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas.

Projekta gaitā tiks iegūti ilglaicīgi rezultāti, kuru uzturēšana būs nepieciešama arī pēc projekta finansējuma beigām. Regulāri pašvaldības ieguldījumi izveidotās infrastruktūras uzturēšanā nodrošināšana un garantē tās ilgtspēju. Krāslavas novada pašvaldība saskaņā ar 19.05.1994. likumu "Par pašvaldībām" 21. panta pirmās daļas 8.punktu, kas nosaka, ka pašvaldībai likumā noteiktā kārtībā ir pienākums izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un 15. panta pirmās daļas 5.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir **rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu** un tautas jaunrades attīstību, sniedzot organizatorisku un finansiālu palīdzību kultūras iestādēm un pasākumiem, kā arī **atbalstot kultūras pieminekļu saglabāšanu**, katru gadu atvēlot šiem darbiem daļu pašvaldības budžeta.

Saskaņā ar plānoto iepirkuma dokumentāciju, būvdarbu veicējam būs paredzēts veikto darbu garantijas termiņš 5 gadi. Tas nozīmē, ka būvdarbu veicējs šai periodā uzņemas atbildību par veikto darbu kvalitāti un garantijas periodā par saviem līdzekļiem novērš identificētos trūkumus, regulāri uzraugot ieguldījumu kvalitāti pašvaldībai piederošajā nekustamajā īpašumā.

Pielikumi

1.pielikums. Kartoshēma teritorijai, kurā plānots īstenot infrastruktūras attīstības projektus

2.pielikums. Krāslavas pils kompleksā ietvertu vērtību un arhitektonisko elementu kopsavilkums

Krāslavas muiža

Grāfu Plāteru muiža ir nozīmīgākais Krāslavas kultūrvēstures un arhitektūras piemineklis un iemīļots tūristu un novadnieku apskates objekts. Tā atrodas Krāslavā, Pils ielā 6, un ir 18.gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Teritorijas platība 14,43 ha. Kompleksā ietilpst 18.gadsimta vidū Daugavas ielejas nogāzē veidots romantisks ainavu parks ar svešzemju koku un krūmu stādījumiem, kāpnēm, skatu perspektīvām, un mākslīgi veidotu grotu un dīķi.

Kompleksa centrālās ēkas – jaunās kungu mājas, ko paši krāslavieši lepni sauc par pili, celtniecība tika uzsākta 1765.gadā Konstantīna Ludviga Plātera laikā pēc arhitekta A.Paroko projekta un pabeigta 1791.gadā. Pils iekštelpu sienas tika bagātīgi apgleznotas pēc Dž.B.Piranezi gravīru paraugiem ar senās Romas skatiem, iluzoriem zīmējumiem un figurālām kompozīcijām.

2004.gadā ir izstrādāts Krāslavas pils ar parka teritoriju Nekustamā īpašuma novērtējums. 2004.gada 31.augustā Krāslavas novada domes sēdē tika pieņemts lēmums par grāfu Plāteru pils kompleksa atsavināšanu, tomēr mēģinājumi izolēt Krāslavas pils kompleksu beidzās nesekmīgi, jo neviens no interesentiem, kas saņēma izsoles noteikumus, nepieteicās izsolei.

Kādreiz tik greznā grāfu Plāteru rezidence mūsdienās ir apskatāma galvenokārt tikai no ārpuses, toties ikkatrs var baudīt fascinējošus skatus uz Daugavas senleju no skatu laukuma pie pils vai parka terasēm, izbaudīt pastaigu pa parku, kā arī apmeklēt viesmīlīgo Krāslavas vēstures un mākslas muzeju un Tūrisma informācijas un Kulinārā mantojuma centru.

1.attēls. Izdruka no www.kraslavaspils.lv

Stāsts par Mīlestību

Krāslavā dzīva ir sena, romantiska leģenda par lielu un uzticīgu mīlestību starp grāfa Plātera meitu Emīliju un poļu virsnieku Jozefu Karņicki.

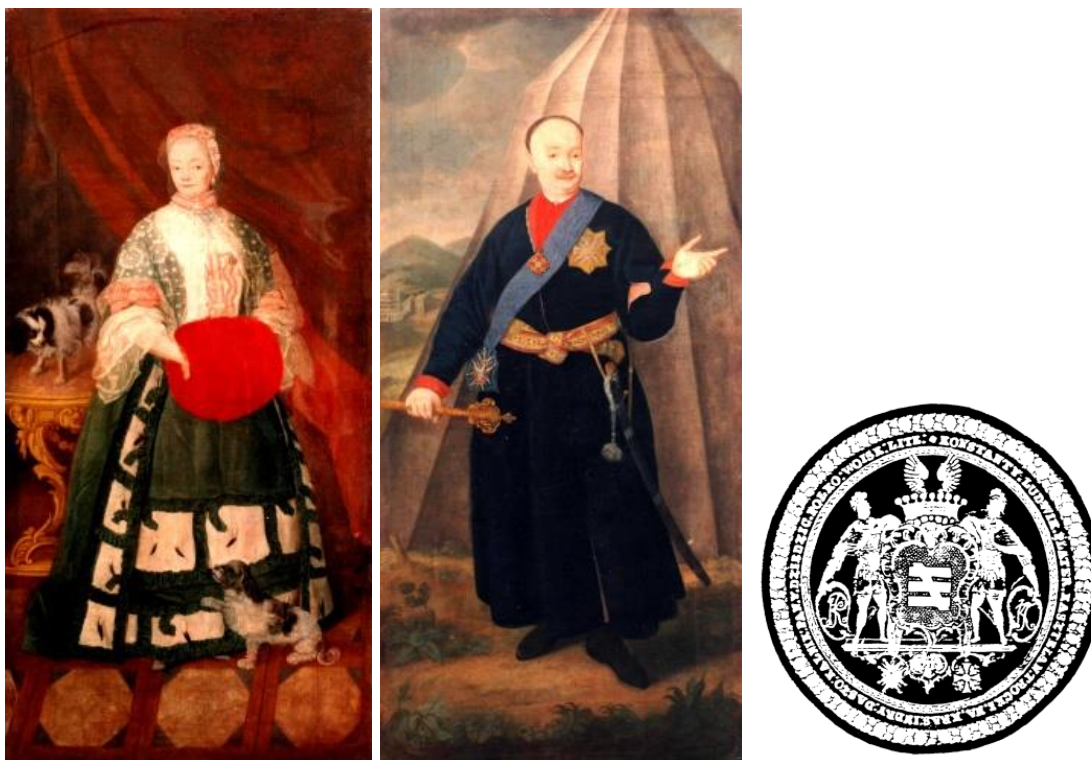
1838.gadā vienā no greznajām pils ballēm grāfa Plātera meita Emīlija iepazīstas ar Eversmuižas īpašnieku virsnieku Jozefu Karņicki. Jaunieši iemīlas viens otru. Taču šai mīlai šķēršļus liek Emīlijas vecāki, kuri bija iecerējuši savu meitu izprecināt bagātākam un dižciltīgākam viņu aprindu pārstāvim. Emīlija un Jozefs galīgā izmisumā nolemj doties nāvē: Jozefs – nošauties vienā no Krāslavas pilskalniem, bet Emīlija – izlēkt no pils trešā stāva loga. Pēc norunātas zīmes naktī no 3. uz 4.augustu Jozefs nošaujas, bet Emīliju pēdējā brīdī glābj viņas kalpone. Nelaimīgais mīlnieks ir apglabāts savā nāves vietā, kur ir uzstādīts piemineklis ar uzrakstu „Netiesājiet un jūs netiksiet tiesāti!” Pēc dažiem gadiem viņa mirstīgās atliekas tiek pārvestas un apglabātas Eversmuižā, bet piemineklis ir palicis, un nostāsts par lielu un uzticīgu mīlestību tiek nodots no paaudzes paaudzei. Līdz pat šodienai tautā šo pakalnu sauc par Karņicka kalnu vai Mīlestības kalnu, bet tas, kurš padziersies no blakus esošā Mīlestības avotiņa, būs mīlēts līdz mūža galam.

2.attēls. Piemineklis J.Karņickim, 2016.gads

Krāslava un grāfi Plāteri

1729.gadā Jans Ludvigs Plāters, Latgales un Daugavpils stārasts, atpērk Krāslavu no Čapsku dzimtas par 14 000 dālderiem. Tajā pašā gadā viņš pārceļas no Indricas muižas uz Krāslavu, kas pieder viņa pēctečiem gandrīz divsimt gadus – līdz pat īpašuma atsavināšanai pēc Pirmā pasaules kara 20.gs. 20.jos gados. Plāteru dzimtas ģerbonī ir uzraksts: „Melior Mors Macula” – „Labāk nāve nekā negods”. Plāteru laikā miests strauji uzplaukst. Tiek uzbūvēta lepna pils, saimniecības ēkas, baznīcas, rātsnams. Tiek uzaicināti amatnieki no Polijas un Vācijas, kuri Krāslavā uzsāk samta, tūka aušanu, juvelierizstrādājumu ražošanu, spēļu kāršu, krāsns podiņu izgatavošanu.

3.attēls. Auguste un Konstantīns Plāteri, Plāteru zīmogs XVIII gs.

Grāfu Plāteru pils

18.gadsimta valsts nozīmes arhitektūras piemineklis. Grāfu Plāteru dzimtas rezidences būvniecība uzsākta ap 1765.gadu Konstantīna Ludviga Plātera laikā un pabeigta 1790.jos gados Augusta Hiacinta Plātera laikā pēc arhitekta A.Poroko projekta. Sākotnēji pils būvēta baroka stilā, taču 18. gs. beigās un 19. gs. sākumā tā pārbūvēta pēc klasicisma kanoniem. Pils iekštelpu sienas bagātīgi apgleznotas ar senās Romas skatiem, iluzoriem zīmējumiem un figurālām kompozīcijām pēc Dž. B. Piranezi gravīru paraugiem. Līdzās pilij tika uzbūvētas arī saimniecības ēkas: pils pārvaldnieka un dārznieka mājas, laidari, stallis, leduspagrabi, oranžērija. 2008. – 2011.gadā ir veikta Krāslavas pils fasāžu konservācija, pie pils regulāri notiek kultūras pasākumi. 2016.gadā veikta fasāžu uzturēšanas renovācija, izveidoti iluzori 1.stāva logi. Krāslavas pils freskas (VKPAI Nr.3564) apskatāmas tikai organizēti gida pavadībā.

4.attēls. Krāslavas pils 2006.gads/ 2015.gads

Krāslavas vēstures un mākslas muzejs – bijusī kalpu māja

1840.jos gados Krāslavas pils kompleksā tika uzcelta jauna ēka, kurā bija dzīvojamās istabas kalpotājiem un vairākas saimnieciska rakstura telpas. Bijušajā kalpu mājā šobrīd Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs, kurā savāktais bagātīgais eksponātu krājums (~20 000 vienību) raksturo Krāslavas apkārtnes savdabību un unikalitāti no vissenākajiem laikiem līdz mūsdienām. Par tradīciju kļuvušas Krāslavas mākslinieku darbu izstādes. Muzejā var iepazīties arī ar dažādām tematiskām kolekcijām un apskatīt unikālo ekspozīciju „Pieci airi”, kas izveidota 17 m garā improvizētā laivā.

2010.gadā veikts muzeja jumta remonts, 2011.gadā – fasāžu renovācija. Muzejā ierīkots publiskais interneta pieejas punkts.

5.attēls. Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs 2009.gads/ 2016.gads

Skatu laukums

Skatu laukums izveidots uz bijušās siltumnīcas – oranžērijas drupām, kur Plāteru laikos audzējuši vīnogas, aprikozes, ananāsus un citus siltzemju augus. No skatu laukuma platformas paveras majestātisks skats uz Daugavu. Posmā no Krāslavas rietumu robežas līdz Naujenei 120 km² platībā 1990.gadā dibināts dabas parks „Daugavas loki”, lai saglabātu unikālo un savdabīgo Daugavas vidusteces senielejas ainavu, tās vērtīgos dabas kompleksus, augu un dzīvnieku sugu bioloģisko daudzveidību, kā arī kultūrvēsturiskos pieminekļus. 2011.gadā tas iekļauts UNESCO Pasaules mantojuma Latvijas nacionālajā sarakstā.

2016.gadā skatu laukums ar pašvaldības finansējumu pilnībā atjaunots.

6.attēls. Skatu laukums pie pils, 2016.gads

Bijušie staļļi – Amatu māja

Ēka vistīcamāk celta 1820.jos gados kā vienkārtīga, 42 m gara mūra saimniecības ēka, kurai bijuši divi vai trīs vienkārtīgi, ap pagalmu kārtoti korpusi. Austrumu korpusā bija stallis, kam vienā galā atradās staļļa puīša mitekļis, bet otrā – ratu un kariešu meistara darbnīca. Ziemeļu un rietumu korpusā bijuši šķūņi. Pēc vasaras izstāžu zāles izveides renovācijas bijušajos staļļos tiek iekārtota “Amatu māja”, kur tiek plānoti dažādi pasākumi, radošās darbnīcas, Latgales kulinārā mantojuma degustācija utml.

2017./2018.gadā plānota vērienīga rekonstrukcija kulinārā mantojuma un amatniecības tradīciju saglabāšanai.

7.attēls. Krāslavas pils staļļi 2014.gads

Bijusī pārvaldnieka māja

Precīzs ēkas celšanas laiks nav zināms, iespējams, tā celta laikposmā no 1820. līdz 1840. gadam. Sākotnēji tā ir bijusi apmēram 42 m gara, vienkārtīga saimniecības ēka, kas būvēta no māla kleķa un laukakmeņiem. No sākotnējās fasādes apdares, iespējams, saglabājušies vienīgi 1. stāva pilastrī un starpdzega. Ēkā izveidots informācijas centrs un suvenīru veikals, pieejama semināru un izstāžu zāle, kulinārā mantojuma degustācijas (pēc pieprasījuma). TIC ierīkots publiskais interneta pieejas punkts.

8.attēls. Krāslavas pils pārvaldnieka ēka 2013.gads/ 2016gads

Bijusī dārznieka māja – klēts

Precīzs ēkas celšanas laiks nav zināms, taču sarkanie ķieģeļi un mūrētie tornīši stūros liecina, ka tas noticis 19.gs.otrajā pusē. Klēts vidū visā tās garumā bijis koridors, kam abās pusēs bijušas dažādu mantu un produktu uzglabāšanas telpas. Zināms, ka vienā no tornīšiem glabājies sāls. Šobrīd ēkas tālākas izmantošanas veids nav noteikts.

Izstrādāts konservācijas projekts, 2017. gadā veikta jumta nomaiņa.

9.attēls. Krāslavas pils Dārznieka māja 2016.gads/ 2017.gada janvāris

Krāslavas muižas ainavu parks

Parks bija aptuveni 22 ha liels, tā dendroloģiskais sastāvs arī tagad ir ļoti plašs – ap 70 dažādu koku un krūmu sugas.

Pirms ainavu parka iekārtošanas jau 18.gs.vidū Krāslavā pie tā sauktās Plāteru bibliotēkas bijis barokāls publiskais dārzs, t.i., visiem brīvajiem pilsētniekiem pastaigām

pieejams dārzs. Tolaik tas neapšaubāmi bija progresīvs jaunums, jo otrs publiskais dārzs bija tikai Rīgas Cara dārzs.

Krāslavas muižas ainavu parka veidošana sāka 18.gs.beigās vai pašā 19.gs.sākumā. Joprojām nezināmais parka autors meistarīgi izmantojis Daugavas senkrasta reljefu un monumentālo upes ainavu. Pastaigu ceļi veduši pa senkrasta pakāji un terašu augšmalām. Divās vietās tos savienojušas kāpnes, kas bijušas novietotas tā, lai pa tām ejot, pavērtos skats garenvirzienā pār saules apspīdētu Daugavu. Savukārt no grotas skatu laukuma pār augsto nogāzi, kas bijusi apstādīta ar košumkrūmu puduriem, pār Daugavu varēja redzēt kreisā krasta priežu silus. 2011.gadā veikta pils parka rekonstrukcijas 1.kārta – izzāgētas pāraugušās tūjas pils pagalmā, izveidota celiņu sistēma, ierīkots apgaismojums, izveidotas jaunas kāpnes, kuru atrašanās vieta aptuveni sakrīt ar agrākajām sānu kāpnēm. Tehniskā projekta autores – I.M.Janelis un I.Caunīte.

Līdz 2.rekonstrukcijas kārtas izstrādei regulāri tiek griezti bīstamie, slimie un pašizsējas koki. 2016.gadā demontētas padomju gados būvētās centrālās betona kāpnes. Plānots izstrādāt tehnisko projektu parka rekonstrukcijas 2.kārtai.

10.attēls. Krāslavas parkā, 2016.gads

Parka grota

Grota ar skatu laukumu parkā izbūvēta 19. gs. sākumā un ir tipiska 19. gs. romantiskā laika parka būve; tās veidols varētu būt mainījies vismaz divas reizes. Parka grota ar divām telpām un „pazemes eju”, kas no augšējā skatu laukuma veda pa labi līdz apaļajai liepu lapenei, ir viena no sarežģītākajām Latvijā. Kāpnes būvētas no granīta pakāpieniem. 2010.gadā ir veikta grotas rekonstrukcija un atjaunota lauvas skulptūra. 2016.gadā grotas apkārtnē papildināta ar apstādījumiem.

11.attēls. Krāslavas pils grota, 2016.gads

Aktuālākā info par pasākumiem Krāslavas pils kompleksā notiekošo www.kraslavaspils.lv.

3.pielikums. Īstenoto projektu darbības Krāslavas pils kompleksā 2006. – 2016.

<i>Projekta nosaukums / galvenās aktivitātes</i>	<i>Programma</i>	<i>Gads</i>	<i>Iesniedzēja/ partnere Budžets Ls/ EUR, sadalījums</i>
Dalība Latvijas piļu un muižu asociācijā un akcijās, piemēram, „Apceļosim Latvijas pili”, Leģendu nakts, Muižnieku turnīrs, Muzeju nakts utt. Izstāžu un amatnieku darbnīcu, semināru, citu tematisko pasākumu organizēšana, pilsētas svētku norise	Pašvaldība, Krāslavas Tūrisma informācijas centrs, Krāslavas Vēstures un mākslas muzejs	2010 – 2017	Nav apkopots
Regulāra veco, slimo, bīstamo un pašizsējas koku zāgēšana, parka kopšanas talpas	Krāslavas novada dome	2006 – 2016	1 000 EUR gadā
Parka žoga un vārtu atjaunošana	VKKF	2006	1 500 Ls
Pils kompleksa topogrāfiskā uzmērīšana	VKPAI	2006	2 000 Ls
Krāslavas pils apbūves ar parku un parka arhitektūru restaurācija	VKPAI	2007	3 500 Ls
Krāslavas pils žoga rekonstrukcija	VKPAI	2007	3 000 Ls
Velomaršrutu “Iepazīsti Krāslavu” izveide (tai skaitā mazās arhitektūras formu uzstādīšana pils parkā) projekta “Exciting Cycling Net” ietvaros	Interreg IIIA Kaimiņattiecību programma (ERAF)	2007	13 066 EUR
Jaunas pārrobežu iniciatīvas kultūras mantojuma objektu apsaimniekošanā Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pierobežas teritorijās (izstrādāta arhitektoniski mākslinieciskā izpēte un tehniskais projekts Krāslavas pils kompleksa rekonstrukcijai, semināri, pieredzes apmaiņa LV, LT, BY pilīs, mārketinga materiāli)	Interreg IIIA Kaimiņattiecību programma (ERAF)	2007 – 2008	241 014,52 EUR
Reģiona attīstība, ieviešot reģenerācijas pasākumu (t.sk.tehn.projekts Pils 2, attīstības stratēģijas izstrāde)	Interreg IIIA Kaimiņattiecību programma (ERAF)	2007	40 680,75 EUR
Mākslīgas grotas nostiprināšanas un iekonservēšanas darbi Krāslavas Grāfu Plāteru pils teritorijā	VKPAI	2008	3 000 Ls
Krāslavas pils fasādes nostiprināšana (I kārtā)	VKPAI, pašvaldība	2008	16 000 Ls
Jaunas kvalitātes tēla un infrastruktūras attīstība attālās pierobežas pilsētās Zarasos un Krāslavā („New Quality Image”) (t.sk.pils centrālo vārtu, grotas, žoga, muzeja jumta renovācija, 10 stendi, dokumentācijas	Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma	2010 – 2012	651 371,67 Ls 926 746,82 EUR ERAF 85%

izstrāde pils inženiertehniskajiem tīkliem un amatu mājai, vēsturiskā centra attīstības koncepcija)			Nacionālais 5% Pašvaldība 10%
Krāslavas pils kompleksa pielāgošana tūrisma produktu attīstībai (pils fasāžu renovācija, parka rekonstrukcijas 1.kārta, info materiāli, mājas lapas www.kraslavaspils.lv izveide)	ERAF	2010 – 2011	330 567,01 Ls ERAF 85% 280 048,90 LVL Valsts 3%9917,01L VL Pašvaldība 12% 39 701,10
Krāslavas muzeja fasāžu renovācija Krāslavas pils kompleksā	ELFLA Leader	2012	12 040,59 Ls 8882,41 ELFLA (90% no attiec.) Dome 986,93 (10%) + 2171,00 PVN
Tīrāku un zaļāku kopienu veidošana Latvijas – Lietuvas austrumu pierobežas reģionos („Green investments”) (t.sk. 2 talkas, jauniešu iesaiste, soliņu, laipu, atkritumu urnu ierīkošana pils parkā)	Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma	2012	11 230.81 Ls ERAF 85% 9546.13LVL Nacionālais 5% 561.54 Pašvaldība 10% 1123.07
Ārējo siltumapgādes tīklu pieslēgums Krāslavas pils kompleksam (t.sk. ar tīkliem un siltummezgliem ēkām Pils 2, Pils 8 un Pils 10)	ERAF	2013	Pils kompleksa daļa ~300 000 LVL, ERAF 40%, KND 180 000 Ls)
Jauniešu vietējā patriotisma rosināšana saskarsmē ar dabu aizsargājamās dabas teritorijās Augšdaugavā, Latvijā un Augštaitijā, Lietuvā (Youth for Nature) (Jauniešu nometne, līderu apmācība, tehniskā projekta izstrāde pils parka aktīvajai zonai)	Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma	2011 – 2012	93378,22 Ls 85 % pārrobežu programmas finansējums
Kulinārā mantojuma uzlabošana Latgales un Vitebskas reģionos, izmantojot kulinārā mantojuma koncepciju” (BELLA CUISINE) (Pils pārvaldnieka ēkas rekonstrukcija, pieredzes apmaiņa)	Latvija –Lietuva – Baltkrievija	2014	204493,90 EUR Pašvaldība: 247022,68 EUR inženiertehniskie tīkli, mēbeles,

			virtuves aprikojums
Žoga vārtu Rīgas un Gr.Plāteru ielās renovācija	Krāslavas novada dome	2015	10 000 EUR
Jauna objekta kāziniekiem izveide pēc iedzīvotāju ideju konkursa rezultātiem (metāla kariete pils pagalmā)	Krāslavas novada dome	2015	3 500 EUR
Galdu un transformējamu solu uzstādīšana pie Krāslavas Tūrisma informācijas centra projekta "Iedzīvotāji veido savu vidi" ietvaros	Krāslavas novada dome	2015	500 EUR
Krāslavas pils Dārznieka mājas arhitektoniski mākslinieciskā izpēte	VKKF, Krāslavas novada dome	2016	1330 EUR
Konservācijas tehniskā projekta izstrāde t.s. Dārznieka mājai, grausta telpu tīrīšana, teritorijas kultūrslāņa atrakšana, ēkas konservācija	Krāslavas novada dome	2016 – 2017	150 000 EUR
Krāslavas pils kompleksa uzturēšana (pils fasāžu renovācija (+1.stāva logi), parka centrālo kāpņu demontāža, skatu laukuma platformas atjaunošana, tenisa laukuma izveide)	Krāslavas novada dome	2016	---
Tehniskās dokumentācijas izstrāde tālākajiem projektiem (tehniskā projekta izstrāde Amatu mājai, tehniskā projekta aktualizācija tematiskajam bērnu rotaļu laukumam, tehniskā projekta izstrāde veloparkam, tehniskā projekta aktualizācija stadionam)	Krāslavas novada dome	2016	---

4.pielikums. Plānotie investīciju pasākumi Krāslavas pils kompleksā 2017. – 2018.

*Saskaņā ar Krāslavas novada Attīstības programmu 2012. – 2018.gadam

N.p.k.	Projekta nosaukums	Atbilstība stratēģiskajiem mērķiem, vidējā termiņa prioritātēm un rīcības virzieniem	Papildinātība ar citiem projektiem	Indikatīvā summa (EUR)	Finanšu instrumenti				Projekta plānotie darbības rezultāti un to rezultatīvie rādītāji	Plānotais laika posms		Atbildīgais par projekta īstenošanu (sadarbības partneri)
					Pāšvaldības budžets, valsts	ES fondu finansējums	Privātais sektors	Citi finansējuma avoti		Proj. uzsāk. datums	Proj. realiz. ilgums	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
II Kultūra, tūrisms, kultūrvide, vēsturiskais mantojums												
2.3.	Tehniskās dokumentācijas tālāka izstrāde Krāslavas pils kompleksam	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	100 000	15%	85%			Izstrādāti/ aktualizēti tehniskie projekti Krāslavas pilij, parka rekonstrukcijas 2.kārtai, dārznieka mājai, veikta izstrādāto projektu aktualizācija	2016	2018	KND

2.4.	Krāslavas pils kompleksa inženiertehnisko tīklu rekonstrukcija, 3.kārta	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	150 000	30%	70%			Ierīkoti un pieslēgti visi inženiertehniskie tīkli (pa daļām)	2016	2018	KND
2.5.	Krāslavas Vēstures un mākslas muzeja renovācija un materiāli tehniskās bāzes uzlabošana Pils ielā 8	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	150 000	50%	50%			Izveidota muzeja digitālās ekspozīcija "Krāslavas novads 20.gs. 30.-tie gadi līdz mūsdienām", izbūvēta galerija, veikta muzeja ēkas gala un pagalma sienu un 13 logu nomaiņa, nomainīts muzeja katlu mājas apkures katls un iekšējās apkures sistēma, uzstādīts mikroklimata nodrošināšanas aprīkojums muzeja krājuma telpā	2016	2018	KND, muzejs
2.6.	Starptautiskā kulinārā mantojuma centra un Krāslavas novada TIC ēkas – Krāslavas pils pārvaldnieka mājas mansarda renovācija	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	50 000	15%	85%			Veikta Krāslavas pils pārvaldnieka mājas mansarda renovācija, ierīkota tērpu un fotografēšanās ekspozīcija	2017	2018	KND, TIC

2.7.	Bijušās dārznieka mājas konservācija Pils ielā 4	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	200 000	50%	50%			Veikta ēkas konservācija, lai novērstu tālāku sabrukšanu Iekārtotas muzeja krājuma telpas, ekspozīciju telpas un citas telpas atbilstoši koncepcijai	2016	2018	KND, muzejs
2.8.	Krāslavas pils kompleksa staļļu attīstība II	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10 , 24.1 .	250 000	15%	85%			Amatnieku darbnīcu izveide Krāslavas pils staļļos, amatu prasmju un tradīciju saglabāšanas pasākumi, virtuves aprīkojuma iegāde kulinārā mantojuma degustāciju sagatavošanai (sociālā uzņēmējdarbība)	2017	2018	KND, muzejs, Krāslavas novada TIC, Latgales kulinārā mantojuma biedrība
2.9.	Krāslavas pils parka un parka elementu rekonstrukcijas, 2.kārta	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	90 000	50%	50%			Izzāgēti pašizsējas, slimie, bīstamie koki, ierīkotas skatu slejas, atjaunots ieejas vārtu un žoga krāsojums, ierīkotas jaunas mazās arhitektūras formas, demontētas centrālās kāpnes. Veikta parka koku stādīšana par godu Latvijas simtgadei.	2016	2018	KND, muzejs

2.10.	Krāslavas pils fasāžu renovācija, rekonstrukcijas 1.kārta	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. - 2.10	150 000	50%	50%			Veikta ēkas fasāžu vienkāršotā atjaunošana ERAF projekta ilgtspējai Nomainīts/ salabots jumts, sakārtota drenāžas sistēma, demontētas dzelzsbetona plātnes, nostiprināti pamati, ierīkotas kāpnes utt.	2016	2018	KND
2.16.	Krāslavas pilsētas estrādes modernizācija	SM1 VTP1 RV1.3.	2.17 .	150 000	15%	85%			Modernizēta estrāde un skatītāju sēdvietas Krāslavā	2017	2018	KND, Izglītības un kultūras nodaļa, KN
III	Izglītība, sports un aktīvā atpūta											
3.2.	Sporta un aktīvās atpūtas infrastruktūras atjaunošana/ ierīkošana Krāslavas pils parkā	SM1 VPT1 RV1.3., SM3 VPT3 RV3.1		1 000 000	30%	70%			Labiekārtots stadions, volejbola/ basketbola laukums, tenisa/ hokeja laukums, nobrauciens, slēpošanas trases, telpa WC un inventāra nomai (pa posmiem), āra treniņi, velo parks utt.	2016	2018	KND, Būvvalde, Izglītības un kultūras nodaļa,
3.4.	Bērnu rotaļu pilsētiņas izveide Krāslavas parkā	SM1 VPT1 RV1.3., SM3 VPT3 RV3, SM2 VTP2 RV 2.4		200 000	15%	85%			Ierīkota moderna bērnu rotaļu pilsētiņa ~6 000 m2 platībā bijušās estrādes teritorijā	2017	2018	Attīstības nodaļa

XXIV	Kultūras un dabas mantojuma saglabāšana, aizsargāšana un attīstīšana, kā arī ar to saistīto pakalpojumu attīstība, SAM 5.5.1., t.sk.6,01% rezerve											
24.1.	Krāslavas pils staļļu (t.s. Amatu mājas) ēkas saglabāšana un ar to saistīto pakalpojumu attīstība	SM 1 VTP1 RV1.3, SM2 VTP2, RV2.4, SM3 VTP3 RV 3.1.	2.3. – 2.10	700 0 00	~40%	~60% 425 0 00			<p>Krāslavas muižas staļļu (t.s. Amatu mājas) ēkas rekonstrukcija (pilnīga jumta un daļēja fasāžu atjaunošana, ārējie un iekšējie inženiertehniskie tīkli, daļēja iekštelpu rekonstrukcija, pielāgošana ekspozīciju vajadzībām, pieguļošās teritorijas sakārtošana.</p> <p>Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide (ekspozīcijas par dažādu tautību devumu Krāslavas attīstībā, tai skaitā par amatu prasmēm “Pie viena galda”, daudznacionāla kulinārā mantojuma degustāciju telpas, gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istaba, telpas interaktīvām Krāslavas amatnieku un mākslinieku darbnīcām un meistarklasēm).</p>			KND, Daugavpils pilsētas dome, Daugavpils novada dome, Preiļu novada dome, Ludzas novada dome, Aglonas novada dome

XXI		Vispārējo izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana SAM 8.1.2. ietvaros, t.sk.6,01% rezerve										
21.1.	Krāslavas novada vispārējo izglītības iestāžu mācību vides uzlabošana	SM1 VTP1 RV 1.1./ RV1.3. / RV 1.4, SM2 VTP2 RV 2.4.	1.1., 1.3.	2 700 000	15%	85%			Ergonomiskas mācību vides nodrošināšana, dabaszinību kabineti, informācijas tehnoloģijas Krāslavas Valsts ģimnāzijā, Krāslavas pamatskolā, Varavīksnes vidusskolā, Indras vidusskolā, internāta paplašināšana Krāslavas Valsts ģimnāzijā, Stadions Gr.Plāteru ielā (ar sporta laukumiem), Krāslavas Varavīksnes vidusskolas stadions. KVĢ Metodiskais centrs utt.	2015	2017	KND, Izglītības nodaļa, Attīstības nodaļa, izglītības iestādes

5. pielikums. Atjaunojamās, pārbūvējamās, konservējamās vai jaunbūvējamās infrastruktūras apraksts SAM 5.5.1.projektā.

**Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide
Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā
ERAF projektā “Rīteiropas vērtības”**

Nemot vērā, ka visa infrastruktūras aprakstā ietvertā informācija (izņemot pielikumus), jau ir ietverta objekta darbības stratēģijā, šajā dokumentā projekta vērtēšanas ērtībām konsolidētā veidā ir apkopota “Atjaunojamās, pārbūvējamās, konservējamās vai jaunbūvējamās infrastruktūras apraksta saturā” pieprasītā informācija.

Satura rādītājs

1. Infrastruktūras attīstības projekta nosaukums un īstenotājs.	55
2. Infrastruktūras attīstības projekta mērķis 5.5.1.SAM kontekstā, uzsverot pakalpojumu pieprasījumu, jaunu pakalpojumu attīstību un apmeklējumu pieaugumu.	55
3. Infrastruktūras attīstības projekta nepieciešamības pamatojums.	56
3.1. Problēmsituācija, kuru risina konkrētais infrastruktūras attīstības projekts. ..	56
3.2. Sasaiste ar darbības programmu “Izaugsme un nodarbinātība”	57
3.3. Sasaiste ar pašvaldības attīstības programmu/ām, tostarp investīciju plānu..	58
3.4. Sasaiste ar dabas aizsardzības plānu, ja investīcijas plānotas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.	59
3.5. Sasaiste/papildinātība ar iepriekšējā plānošanas periodā īstenotiem, īstenošanā esošiem vai plānotiem, t.sk. 5.5.1.SAM projektiem.....	60
4. Galvenie sociālekonomiskie ieguvumi (vispārīgi), īstenojot infrastruktūras attīstības projektu.	63
5. Infrastruktūras attīstības projekta ilgtspēja - pilnveidotās vai jaunbūvētās infrastruktūras uzturēšana vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas.....	64
6. Riska izvērtējums infrastruktūras attīstības projekta īstenošanā, ietverot riska prevenciju.....	64
7. Pielikumi.....	66
1.pielikums - Infrastruktūras attīstības projekta novietojuma kartoshēma.	66
2. pielikums - Infrastruktūras attīstības projektā plānotās darbības	68
3. pielikums - Infrastruktūras attīstības projekta īstenošanas laika plāns	71

1. Infrastruktūras attīstības projekta nosaukums un īstenotājs.

Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā.

Projektu īsteno Krāslavas novada pašvaldība.

2. Infrastruktūras attīstības projekta mērķis 5.5.1.SAM kontekstā, uzsverot pakalpojumu pieprasījumu, jaunu pakalpojumu attīstību un apmeklējumu pieaugumu.

Mērķis

Veidot Krāslavas pils kompleksu kā Krāslavas kultūrvēsturisko centru, kas tiek pozicionēts kā Latgales reģiona lepnums, plaši apmeklēts kultūras, izglītības un tūrisma objekts, kas palīdz pilsētas un novada zīmolvēdībā, īpaši izceļot vācbaltiešu Plāteru dzimtu un 18.gs., taču aptverot novada notikumus arī plašākā kontekstā. Veidot Krāslavas pili un parku, skatu perspektīvu uz ainavu, rūpējoties par vienotu ainavas kvalitāti, radot sabiedrībai drošu, estētiski skaistu pasākumu un apmeklējumu vietu visos gadalaikos.

Krāslavas pils kompleksa apmeklētāji būs gan vietējā sabiedrība, gan tūristi. No kopējā tūristu skaita 76,32% sastāda iekšzemes tūristi, bet 23,68 % ārvalstu tūristi no 23 valstīm. Lielākie ārzemju tirgi ir Lietuva, Krievija, Igaunija, Vācija un Polija. Apkopojot Latgales tūrisma tendences, palielinās interese par pilsētu tūrismu, kultūrvēsturiskajiem objektiem un muzejiem, par apskates saimniecībām, amatu meistarību un it īpaši gastronomisko tūrismu. Tūristiem patīk izgaršot, sajūst, izbaudīt, piedzīvot, iemācīties, sasmaržot, redzēt, dzirdēt latgalisko.

Latgales tūrists vairāk ir ģimenes cilvēks, ceļo ar bērniem vai radiem, arī ar draugiem un darba biedriem, mobils, aizrautīgs, kustīgs, vēlas līdzdarboties, strādājošs, ar stabiliem ienākumiem, ar savām interesēm, zina, ko grib, pieradis pie noteikta komforta līmeņa, komunikabls, izglītots, izvēlīgs, pirms ceļojuma labi sagatavojies, vēlas viesmīlību, plašu piedāvājumu, personīgu pieeju, cenas un kvalitātes balansu, aizvest kaut ko uz mājām – sajūtas, ciemakukuli, suvenīrus, Latgalē ražotu produkciju. Tūrists, kurš respektē kultūras un dabas mantojumu, izvēlas baudīt kvalitatīvu ainavu – izrāda interesi par Dienvidlatgali plašāk. Vienlaikus mijiedarbībā ar vietējo sabiedrību kāpina kultūras un vides apziņu, paplašina humānisma skatījumus, starpkultūru toleranci.

Telpu noslogojuma prognoze un apmeklējumu skaits

Atbilstoši plānotajam, ka pēc investīciju veikšanas projekta ietvaros atjaunotajā kultūras mantojuma objektā tiks nodrošināta pieejamība apmeklētājiem vismaz 260 dienas gadā. Nodrošinot iepriekšēju pasūtījumu – arī citās dienās, saskaņojot ar Krāslavas TIC. Muižas kompleksa publiski atklātajai daļai – parkam, pils apkārtnē un Daugavas senlejas ainavām publiska piekļuve ir visa gada garumā.

Sasniedzamo rezultatīvo rādītāju izaugsme ir svarīga gan kvantitatīvi (jo pils kompleksa un muzeja ekspozīciju kapacitāte to pieļauj), gan kvalitatīvi – gādājot par augstu apmierinātības līmeni produkta ieviešanas un nodrošināšanas procesā.

Galvenais mērķis ir sasniegt optimāli lielu apmeklētību – apmeklējumu skaitu Krāslavas pils kompleksā, kas būtu saistīts galvenokārt ar jaunu tūrisma piedāvājumu izveidi Krāslavas pils staļļos – Amatu mājā – (7000 apmeklējumu vairāk nekā 2015.gadā) jau pirmajā pilnajā darbības gadā (2017). Mērķis ir pieredzējuma kvalitāte un apmeklētāju skaita noturēšana – strauja pieauguma panākšana un ekonomisks izdevīgums vairāku jaunradītu darbavietu uzturēšanai visa gada garumā.

1.tabula. Prognozētais apmeklējumu skaits Amatu mājas ēkā Krāslavas pils kompleksā.

2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
12000 Krāslavas TIC un kulinārā mantojuma centra telpās muižas kompleksā. 6750 apmeklējumi Krāslavas Vēstures un mākslas muzejā	18000	18000	19000	21000	22500	23500	24000	25750

Kopējo apmeklētības kāpumu raksturo pārdomātas mārketinga – tirgvedības veicināšanas aktivitātes pirms ekspozīcijas atklāšanas un pirmo apmeklētāju saceltā pozitīvā ažiotaža, rekomendācijas. Turpmāk ir būtiski noturēt augstu apmeklētāju ziņkāres pakāpi un ar mainīgajām ekspozīcijām – kāpināt vēlmi atgriezties atkārtoti.

Visas stratēģijas norises laikā (plašāk, ne tikai izmantojot SAM 5.5.1. finansējumu) ir sakārtoti un uzturēti celiņi, žogs, vārti, kāpnes, uzstādītas jaunas mazās arhitektūras formas – soliņi, šūpoles, atkritumu urnas, saskaņā ar izstrādāto parka apsaimniekošanas plānu izzāgēti vecie koki un iestādīti jauni. Labiekārtota estrādes teritorija, attīstīta aktīvās atpūtas zona un izveidota tematiska bērnu rotaļu pilsēta. Krāslavas pils un citas pils kompleksa ēkas ir atdzimušas jaunā veidolā – ir veikta ēku rekonstrukcija un labiekārtota apkārtnē.

Pils kompleksā ir radoša rosība – notiek nacionāla un starptautiska līmeņa kultūras, izglītības un svinīgie pasākumi, sporta aktivitātes, darbojas tūrisma informācijas centrs, muzejs, izstāžu zāles, amatniecības studija, prezentāciju telpas, aktīvi iesaistīties privātais sektors.

3. Infrastruktūras attīstības projekta nepieciešamības pamatojums.

3.1. Problēmsituācija, kuru risina konkrētais infrastruktūras attīstības projekts.

Krāslavas novadā tiks veiktas investīcijas Krāslavas Plāteru pils kompleksa (arhitektūras piemineklis) teritorijā esošajā Amatu mājas (bij. pils staļļu ēka) renovācijā. Muiža ar plašo parku Daugavas senielejas pamatkrastā harmoniski veido vienotu ainavu ar dabas parku “Daugavas loki” (Natura 2000 vietu un UNESCO Pasaules dabas un kultūras pieminekļu Latvijas nacionālajā sarakstā.). Šāda ir vispārpieņemta globāla tūrisma attīstības prakse – ainaviski vērtīgās dabas pamatnes tiek izmantots kā skatuvisks fons norisēm tieši blakus vērtīgās īpaši aizsargājamās dabas teritorijas robežām. Lai nodrošinātu ēkas funkcionalitāti ir

plānoti ne tikai iekšējo, bet arī ārējo inženiertehnisko komunikāciju pieslēgumi, kā arī ēkai pieguļošās teritorijas – iekšpagalma sakārtošana. Tikš veikta telpu izbūve kulinārā mantojuma degustēšanas zāles tālākai attīstībai. Amatu mājas (bij. muižas stalli) atjaunošana glābj to no tālākas degradācijas un veicina kopēju valsts nozīmes kultūras mantojuma attīstību.

Krāslavas pils kompleksam kā īpaši vērtīgam un simboliski nozīmīgam Krāslavas novada un pilsētas kultūras mantojuma piemīt līdz šim vēl pilnībā neizmantots attīstības potenciāls. Objekts ir veidots harmoniski iekļaujot to Daugavas senielejas ainavā, ar daudzfunkcionālām izmantošanas iespējām, bet tā saglabātības stāvoklis un kopējā vides telpiskā attīstība, līdz šim tikai daļēji izmantojusi mērķtiecīga piedāvājuma veidošanu. Unikālā un kādreiz tik greznā grāfu Plāteru rezidence atrodas avārijas stāvoklī, tāpēc ir apskatāma tikai no ārpuses. Arhitektonisko vērtību saglabāšanai nozīmīga ir šīs mantojuma daļas saglabāšana un kvalitatīva uzturēšana. Pils kompleksā ietilpstošās Amatu mājas būvnieciski tehniskais stāvoklis ir satraucošs. Pašreizējais Krāslavas pils kompleksa tehniskais stāvoklis prasa nekavējošu arhitektoniski vērtīgo būvju restaurāciju, kas sniedz vēl plašāk par tuvākajā laikā plānoto investīciju piesaisti. Taču arī pakāpeniska kompleksa saglabāšana, kā tas ir ticis īstenots līdz šim, sniedz nozīmīgu vērtību atdzimšanu un ļauj īstenot ar to saistīto attīstības potenciālu. Arhitektūras vērtības ir pakļautas nesaudzīgai vides ietekmei: saules, lietus, sniega, sala un vēja izraisītai erozijai un denudācijai. Jebkura kompleksa atjaunošana veicama saskaņoti ar kopējo ainavas kvalitāti, kas citādi var būt fragmentēta.

Atbilstošu telpu trūkums līdz šim nav devis iespēju izmantot pakalpojumu sniegšanas potenciālu un visaptverošāku mērķtiecīgu un nozīmīgu muzeja ekspozīciju veidošanu, kas ļautu uzņemt gan lielākas interesentu grupas, gan sniegtu piedāvājumu individuāliem apmeklētājiem. Jaunās infrastruktūras izveide nodrošinātu papildu pakalpojumus paredzētajā laikā visa gada garumā, palielinot apmeklētāju uzturēšanās ilgumu Krāslavā un Dienvidlatgales galamērķī, sekmējot tā ekonomisko attīstību.

3.2. Sasaiste ar darbības programmu “Izaugsme un nodarbinātība”.

Projekta ieviešana atbilst darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” prioritārā virziena “Vides aizsardzības un resursu izmantošanas efektivitāte” 5.5.1. specifiskā atbalsta mērķim “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”. Saskaņā ar specifiskā atbalsta mērķa nosacījumiem, projekta ieviešana nodrošina investīcijas kultūras mantojuma objektā (definēts punktā 3.1.), saglabājot aizsargājot un attīstot kultūras mantojuma objektu – Krāslavas muižas kompleksa daļu – Amatu māju. Projekta mērķis saskan ar SAM 5.5.1. mērķi attīstīt esošās funkcijas un jaunus pakalpojumus kultūras mantojuma objektā, nodrošinot investīciju ilgtspēju, un apmeklētāju skaita pieaugumu.

Projekta īstenošanas teritorijas attīstības nākotnes redzējums un mērķis palīdz sasniegt darbības programmas “Izaugsme un nodarbinātība” uzstādījumus un specifiskā atbalsta mērķi 5.5.1. “Saglabāt, aizsargāt un attīstīt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus”.

“Saglabāt nozīmīgu kultūras un dabas mantojumu Latgalē ar augstu simbolisko vērtību un devumu vietējās, nacionālās un eiropēiskās identitātes stiprināšanai, kā arī attīstīt ar to saistītos pakalpojumus ilgtspējīgai ekonomiskās izaugsmes veicināšanai reģionā.”

Tas tiek panākts, mērķtiecīgi sadarbojoties visām sešām projektā iesaistītajām Dienvidlatgales pašvaldībām, investējot sešās pašvaldību attīstības programmās prioritāri izceltās nozīmīga kultūras un dabas mantojuma vietās, kas jau šobrīd ir apliecinājušas spēju piesaistīt tūrisma plūsmu vai līdz ar investīciju izraisītu vietradi spēj aktivizēt teritoriālā kapitāla potenciālu nozīmīgas tūrisma plūsmas piesaistei. Sadarbības mehānisms un stratēģiskā pieeja resursu gudrā pārvaldīšanā paredz nodrošināt investīciju ilgtspēju un sniegs pozitīvu ietekmi kultūras un dabas mantojuma objektu sociālekonomiskā potenciāla attīstībai, jaunradītos pakalpojumus papildinoši integrējot vietējās ekonomikas struktūrā.

Sasaiste ar valsts ilgtermiņa plānu Baltijas jūras piekrastei uz objektu ___ nav attiecināma.

3.3. Sasaiste ar pašvaldības attīstības programmu/ām, tostarp investīciju plānu.

Saskaņā ar 2012. gada 27. septembra Krāslavas novada domes lēmumu (sēdes protokols Nr.17, 1.§), pašvaldība apstiprinājusi Krāslavas novada ilgtspējīgas attīstības stratēģiju 2013. – 2030. gadam. Stratēģisko attīstības dokumentu iepriekš augustā notikušajā sabiedriskajā apspriešanā ir akceptējusi sabiedrība. Ilgtspējīgas attīstības stratēģijā noteikts Krāslavas novada pašvaldības ilgtermiņa attīstības redzējums, mērķi, prioritātes un telpiskās attīstības perspektīva rakstveidā un grafiskā veidā. Tajā iekļauta arī Daugavas loku un Krāslavas pils kompleksa kā vērtīgu teritoriju uzturēšanas nepieciešamība.

Krāslavas novada dome ir aktualizējusi Krāslavas novada attīstības programmas investīciju plānu 2016.–2018.gadam, ņemot vērā atbalsta programmu iespējas un to nosacījumus. Veikto papildinājumu ieviešana pastiprinātu sākotnēji uzstādītos stratēģiskos novada attīstības mērķus. Konkrēti uz Krāslavas pils kompleksu attiecināmais investīciju plānā iekļauts 3.pielikumā.

Krāslavas novada attīstības programmas 2012. – 2018. gadam gala redakcija apstiprināta 2012. gada 21. jūnija sēdē un pieejama Krāslavas novada domē (Rīgas ielā 51, Krāslavā), domes Attīstības nodaļā (Skolas ielā 7, Krāslavā), kā arī pašvaldības mājas lapā www.kraslava.lv. Aktualizētās versijas ir apstiprinātas Krāslavas novada domes sēdē 2014. gada 23.decembrī (prot. nr. 16, 24§), 2016.gada 28.janvārī (prot.Nr.1, #27) un 2016.gada 21.aprīlī (prot.Nr.4, #10).

Plānoto investīciju pamatojums: Rīcības virziens 1.3. Kvalitatīvu kultūras, atpūtas un sporta pakalpojumu pieejamība, Uzdevums 1.3.3.Veicināt kultūras un vēstures mantojuma saglabāšanu, atjaunošanu un infrastruktūras pielāgošanu (Veikt pasākumus Krāslavas pilsētas vēsturiskā centra apbūves saglabāšanā un atjaunošanā tās vēsturiskajā izskatā, īpašu uzmanību pievēršot Krāslavas pils kompleksa, baznīcu, pilsētas koka apbūves (logu rūtojumu, apmaļu, vērtņu, durvju u.c. arhitektūras elementu) saglabāšanai un atjaunošanai; Sekmēt Krāslavas pils kompleksa ar parku attīstību un rekonstrukciju, lai tas kļūtu par populāru kultūras, izglītības, tūrisma un aktīvās atpūtas objektu).

Projekts minēts Investīciju programmas 24.1. punktā.

Attīstības programma pieejama pašvaldības mājas lapā:

<http://kraslava.lv/pasvaldiba/attistibas-dokumenti/attistibas-programma/>

3.4. Sasaiste ar dabas aizsardzības plānu, ja investīcijas plānotas īpaši aizsargājamā dabas teritorijā.

Dabas aizsardzības pārvalde 2015.gadā izstrādājusi pārvaldības plānu aizsargājamo ainavu apvidum, Natura 2000 teritorijai "Augšdaugava", kurā ietilpst arī dabas parks "Daugavas loki". Plāns izstrādāts laika periodam no 2015. gada līdz 2027. gadam. Tajā paredzētie virzieni ietver bioloģiskās daudzveidības un ainavas kvalitātes uzlabošanu. Lai arī investīciju teritorija tieši neietilpst Natura 2000 teritorijā, Krāslavas pilsētas loma ir cieši saistīta ar vides izglītības un vides apziņas veicināšanu. Krāslavas muižas kompleksa atrašanās uz Daugavas senielejas virspalu terases ar izteikti kvalitatīvu Daugavas ainavas perspektīvu veido nozīmīgu sasaisti un sniedz devumu ainavas kvalitātes mērķu sasniegšanā.

3.5. Sasaiste/papildinātība ar iepriekšējā plānošanas periodā īstenotiem, īstenošanā esošiem vai plānotiem, t.sk. 5.5.1.SAM projektiem.

N.p.k.	Projekta nosaukums	Projekta numurs	Projekta kopsavilkums, galvenās darbības	Papildinātības/demarkācijas apraksts	Projekta kopējās izmaksas (euro)	Finansējuma avots un veids (valsts/ pašvaldību budžets, ES fondi, cits)	Projekta īstenošanas laiks (mm/gggg)	
							Projekta uzsākšana	Projekta pabeigšana
1.	Kulinārā mantojuma uzlabošana Latgales un Vitebskas reģionos, izmantojot kulinārā mantojuma koncepciju BELLA CUISINE	LLB-2-266	Sociāli-ekonomiskās attīstības veicināšana, biznesa un uzņēmējdarbības attīstības atbalstīšana, popularizējot kulinārā mantojuma koncepciju. Projekta ietvaros tika veikta pils pārvaldnieka ēkas rekonstrukcija, pieredzes apmaiņa kulinārā mantojuma jautājumos.	Projekta ietvaros Krāslavas pils kompleksa pārvaldnieka mājā tika veikta rekonstrukcija un kopš 2014.gada septembra tajā izvietojies Krāslavas novada informācijas un kulinārā mantojuma centrs ar suvenīru veikalu un daudzfunkcionālām telpām semināriem, pasākumiem, izstādēm un citām aktivitātēm. SAM 5.5.1. projekta ietvaros plānotā daudznacionālā kulinārā mantojuma degustāciju telpas izveide tematiski turpinās jau uzsākto kulinārā mantojuma attīstības vadmotīvu arī no tā praktiskā aspekta.	483 195,05	Eiropas kaimiņattiecību un partnerības instrumenta Latvijas, Lietuvas un Baltkrievijas pārrobežu sadarbības programma 90%, valsts 5%, pašvaldība 5% plus papildus izdevumi	03.2012.	09.2014.
2.	Jauniešu vietējā patriotisma rosināšana saskarsmē ar dabu aizsargājamās dabas teritorijās Augšdaugavā, Latvijā un	LLIV-321	Nodrošināt un veicināt informācijas pieejamību jauniešiem un vietējiem iedzīvotājiem par aizsargājamo ainavu apvidu „Augšdaugava” un nacionālo parku „Aukštaitija”, rosināt jauniešu interesi par dabas	Pils parka aktīvās zonas tehniskā projekta izstrāde palīdz iekļaut vienotā plānojumā SAM 5.5.1. projekta ietvaros rekonstruēt paredzēto pils stālju māju.	132 866,00	ERAF - Latvijas – Lietuvas pārrobežu sadarbības programma 85%; valsts 5%, pašvaldība 10%	2012.	2013.

	Augštaitiņā, Lietuvā YOUTH FOR NATURE		un pilsētas parkiem un izpētīt tos plašāk, tādējādi ceļot vietējo patriotismu savā novadā. Projekta ietvaros tika veikta tehniskā projekta izstrāde pils parka aktīvajai zonai.					
3.	Krāslavas pils kompleksā muzeja fasāžu renovācija	12 – 03 – LL22 – L413201 - 000015	Sekmēt kultūrvēsturiskā mantojuma saglabāšanu Krāslavas pils kompleksā, veicot Krāslavas vēstures un mākslas muzeja fasāžu renovāciju	Muzeja estētiskā veidola sakārtošana uzlabo visa pils kompleksa kopskatu un pozitīvi atsaucas uz apmeklētāju labsajūtu un statistiku, līdz ar to tiek atvieglota saistīto pasākumu marketinga aktivitāšu rīkošana.	16 947,00	ELFLA/LAD 90%, pašvaldība 10%	10.2012.	06.2013.
4.	Tīrāku un zaļāku kopienu veidošana Latvijas – Lietuvas austrumu pierocežas reģionos („Green investments”)	LLI – 006	Veidot pievilcīgu un kulturālu dzīves vidi Eiropas reģiona „Ezeru zeme” Latvijas un Lietuvas pierocežas teritorijās, stiprinot un attīstot 8 aktīvas un ilgtspējīgas kopienas. Tika noorganizētas 2 talkas, soliņu, laipu, atkritumu urnu ierīkošana pils parkā.	Pils parka un ainavas pilnveidošana uzlabo pils kompleksa apmeklētību un ar savu sakārtoto vidi papildina apmeklētāju uzskatīšanās laiku pils parkā. Tas, savukārt, atstāj pozitīvu iespaidu projektā plānoto objektu apmeklētību un uzskatīšanās laika statistiku.	14 989,00	Latvijas – Lietuvas pārobežu sadarbības programma 85%; Valsts dotācija 5%, Pašvaldība 10%	01.2010.	11.2010.
5.	Jaunas kvalitātes tēla un infrastruktūras attīstība attālās pierocežas pilsētās Zarasos un Krāslavā („New Quality Image”) (	LLI – 046	Projekta mērķis ir padarīt tūristiem interesantāku un saistošāku Latvijas-Lietuvas pierocežas reģionu. Projekta ietvaros tika veikta Krāslavas pils centrālo vārtu, grotas, žoga, muzeja jumta renovācija, uzstādītas 5 norādes, 10 stendi, notika mācības, dokumentācijas izstrāde pils	Pils kompleksā ietilpstošo vārtu, grotas, žoga u.c. objektu renovācija, kā arī informatīvo norāžu un stendu izvietošana sniedz apmeklētājiem jaunu estētisku baudījumu, kā arī papildina to uzturēšanās laiku pils kompleksā. Dokumentācijas izstrāde Amatu mājas (Staļļu mājas) inženiertīkliem atvieglos	926 747	Latvijas – Lietuvas pārobežu sadarbības programma 85%; Valsts dotācija 5%, Pašvaldība 10%	02.2009.	09.2011.

			inženiertehniskajiem tīkliem un amatu mājai, centra attīstības koncepcijai, kā arī citi pasākumi.	projekta ietvaros paredzēto objekta renovāciju.				
6.	Krāslavas pils kompleksa pielāgošana tūrisma produktu attīstībai.	L – PPA – 10 – 0021	Projekta ietvaros tika iztīrīts parka dīķis, izzāģēta daļa pašizsējas un bīstamo koku, ierīkotas pastaigu takas pa gleznainajām parka terasēm un pils pagalmā, kā arī izbūvētas jaunas kāpnes to vēsturiskajā vietā. Ir uzstādīti soliņi, atkritumu urnas, veidoti jauni apstādījumi, pieslēgts apgaismojums.	Pils parka un ainavas pilnveidošana uzlabo pils kompleksa apmeklētību un ar savu estētiku un sakārtoto vidi paldzina apmeklētāju uzskatīšanās laiku pils parkā. Apmeklētāju patērētā laika pieaugums atstāj pozitīvu iespaidu uz projektā plānoto objektu apmeklētību un paredzamā uzskatīšanās laika statistiku.	470 333,00	ERAF 85%; valsts 7,5%; pašvaldība 12,5%	04.01.2010.	12.31.2011.
7.	Krāslavas pils kompleksa izpēte	Bez Nr.	Veikti Krāslavas pils ēkas un pils kompleksā ietilpstošās Dārznieka mājas vēsturiskā izpēte	Darbi nepieciešami pēctecības nodrošināšanai, lai varētu veikt vēsturiski precīzu ēkas renovāciju un kopā ar pārējām ēkām veidotu vienotu ansambli kā funkcionālu tūrisma produktu	14 000,00	VKPAI	2015	2015

4. Galvenie sociālekonomiskie ieguvumi (vispārīgi), īstenojot infrastruktūras attīstības projektu.

Ir trīs prioritārie uzdevumi, kas saistīti ar misiju, nākotnes redzējumu un mērķi:

- 1) Atjaunojot un uzturot vienoto kultūras un dabas mantojumu, saglabāt un palielināt tā vērtību nākamajām paaudzēm;
- 2) Lietpratīgi izmantojot vienotā dabas un kultūras mantojuma potenciālu un cilvēku radošumu, veicināt ekonomisko pienesumu novadam un reģionam;
- 3) Radīt pievilcīgu vietu personības pilnveidei, sabiedrības aktivitātēm, kas sniedz plašu sabiedrisku labumu (tostarp nemateriālu), devumu vietējās kopienas dzīves kvalitātes paaugstināšanai.

Investīcijas uzlabos valsts nozīmes arhitektūras pieminekļa tehnisko stāvokli un vizuālo pievilcību, uzlabojot pilsētas kultūrvēsturisko vidi kopumā. Tiks pavērta iespēja restaurēt nozīmīgus 18.gs. arhitektūras un mākslas pieminekļus. Palielināsies vēlme lepoties ar savu dzīves vietu vietējiem, kas savukārt stiprinās identitāti, vietas piederības sajūtu. Atbildīgāka attieksme pret vēstures kultūras vērtībām rosinās plašāku diskusiju sabiedrībā par kultūras apziņu. Krāslavas pils komplekss ir viena no Daugavas senielejas krāšņāko posmu simboliskajām vietām ar izcilu skatu perspektīvu, kas nozīmīga ne vien Krāslavas, bet arī Latgales un Latvijas mērogā.

Investēšana kultūras mantojumā radīs tādus jaunus un tematiski saskaņotus kultūras tūrisma pakalpojumus, kas sekmēs:

- kultūras tūrisma pakalpojumu tīklveida attīstību, iekļaujoties esošajā tūrisma plūsmā, pastiprinot to kopumā Dienvidlatgalē, Māras un Daugavas kultūrvēsturisko ceļu – maršrutu kontekstā;
- plānoto kultūras objektu apmeklējumu un arī pavadīto nakšu tūrisma mītnēs skaita pieaugumu, izveidojot jaunus izglītojošus un interaktīvus pakalpojumus, kas pieejami vakaros;
- ar kultūras objektu piekļuves nodrošināšanu saistītās publiskās infrastruktūras attīstību (vismaz 100 dienas gadā);
- tūrisma piedāvājuma dažādošanu, papildinot kultūras mantojuma teritoriju apmeklējumu ar dabas mantojumu un Latvijas ainaviskās daudzveidību saistītiem citiem tūrisma pakalpojumiem;
- daudz plašāku starpsektoriālas pieejas veicināšanu, novērtējot kultūru kā ceturto pīlāru – plaši integrētu un neatdalāmu resursu līdztekus ilgtspējīgai ekonomiskai izaugsmei, tīras dabas pamatnes saglabāšanai un personības pilnveidei.

5. Infrastruktūras attīstības projekta ilgtspēja - pilnveidotās vai jaunbūvētās infrastruktūras uzturēšana vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas.

Krāslavas novada pašvaldība aktīvi darbojas stratēģijas ieviešanā, īstenojot secīgus projektus Krāslavas pils kompleksā gan par budžeta līdzekļiem, gan piesaistot ārējo finansējumu. Lielākās aktivitātes ir apkopotas 2.pielikumā. Piedaloties projektu īstenošanā, pašvaldība uzņemas saistības pilnveidotās vai jaunbūvētās infrastruktūras uzturēšana vismaz piecus gadus pēc projekta pabeigšanas.

Projekta gaitā tiks iegūti ilglaicīgi rezultāti, kuru uzturēšana būs nepieciešama arī pēc projekta finansējuma beigām. Regulāri pašvaldības ieguldījumi izveidotās infrastruktūras uzturēšanā nodrošināšana un garantē tās ilgtspēju. Krāslavas novada pašvaldība saskaņā ar 19.05.1994. likumu "Par pašvaldībām" 21. panta pirmās daļas 8.punktu, kas nosaka, ka pašvaldībai likumā noteiktā kārtībā ir pienākums izstrādāt pašvaldības teritorijas attīstības programmu un 15. panta pirmās daļas 5.punktu, kas nosaka, ka viena no pašvaldības autonomajām funkcijām ir rūpēties par kultūru un sekmēt tradicionālo kultūras vērtību saglabāšanu un tautas jaunrades attīstību, sniedzot organizatorisku un finansiālu palīdzību kultūras iestādēm un pasākumiem, kā arī atbalstot kultūras pieminekļu saglabāšanu, katru gadu atvēlot šiem darbiem daļu pašvaldības budžeta.

Saskaņā ar plānoto iepirkuma dokumentāciju, būvdarbu veicējam būs paredzēts veikto darbu garantijas termiņš 5 gadi. Tas nozīmē, ka būvdarbu veicējs šai periodā uzņemas atbildību par veikto darbu kvalitāti un garantijas periodā par saviem līdzekļiem novērš identificētos trūkumus, regulāri uzraugot ieguldījumu kvalitāti pašvaldībai piederošajā nekustamajā īpašumā.

6. Riska izvērtējums infrastruktūras attīstības projekta īstenošanā, ietverot riska prevenciju.

Projekta risku izvērtējums					
Nr.	Risks	Riska apraksts	Riska ietekme	Iestāšanas varbūtība	Riska novēršanas/ mazināšanas pasākumi
1.	Finanšu	Krāslavas pils kompleksa projekta īstenošanas laikā tiek identificēti neparedzēti papildus darbi	Augsta	Vidēja	Regulāras konsultācijas ar pašvaldības Juridisko un finanšu nodaļu, pašvaldības budžeta pārskatīšana gadījumā, ja būs nepieciešams nodrošināt papildus finansējumu. Izmaiņas Investīciju plānā.
2.	Īstenošanas	Iespējamās problēmas (aizkavēšanās, pārsūdzības, izmaiņu nepieciešamība u.c. iepirkuma procedūru īstenošanā)	Augsta	Zema	Izstrādājot iepirkuma dokumentāciju, tika ņemta vērā pieredze no iepriekš realizētām iepirkuma procedūrām, kvalificēti speciālisti iepirkuma komisijā un pašvaldības iepirkuma nodaļā

3.	Rezultātu un uzraudzības rādītāju sasniegšanas	Kvalificētu speciālistu ierobežota pieejamība, it īpaši būvniecībā	Augsta	Zema	Līgumā par būvdarbu īstenošanu, paredzēt sankcijas par nekvalitatīvu darbu izpildi, nosakot garantijas termiņu un garantijas laika garantiju, kurā izpildītājs novērš nekvalitatīvi veiktos darbus, augstas kvalifikācijas būvuzrauga un autoruzrauga piesaiste.
4.	Projekta vadības	Līgumsaistību neievērošana no komersanta- būvdarbu veicēja puses. (termiņi vai būvdarbu kvalitāte)	Augsta	Vidēja	Projekta īstenošanā tiks piesaistīts kvalificēts būvuzraugs un autoruzraugs, lai nodrošinātu pārbūves darbu kvalitāti. Līgumā par darbu veikšanu tiks paredzēti līgumsodi par darbu savlaicīgu neuzsākšanu un nobeigšanas termiņu kavējumiem.
5	Projekta vadības	Izmaiņas projekta vadības personālā projekta realizācijas laikā	Zema	Zema	Projekta vadības personāla motivācijas pasākumi, komandas darbs projekta realizācijā. Regulāri ziņojumi par projekta gaitu projekta Vadības komitejā, projekta tehniskās, grāmatvedības un ekonomiskās dokumentācijas pārraudzība no nodaļu vadītāju puses, līdz ar to nodrošinot profesionālas konsultācijas jauniešiem darbiniekiem nepieciešamības gadījumā.

7. Pielikumi.

1.pielikums - Infrastruktūras attīstības projekta novietojuma kartoshēma.

Teritorija, kurā plānots īstenot infrastruktūras attīstības projektu un infrastruktūras objekta/u novietojums.

2. pielikums - Infrastruktūras attīstības projektā plānotās darbības

Infrastruktūras attīstības projektā plānotās darbības un to ietekme uz 5.5.1.SAM sasniedzamajiem rezultātiem

N r.	Infrastruk- tūras projekta aktivitātes nosaukums	Ieguldījumu darbības rezultāts (skaits, parametri)	Infrastruktū- ras projekta īpašumties., publiska pieejamība (dienu skaits gadā)	Nepieciešamais indikatīvais finansējums		Ietekme uz 5.5.1.SAM iznākuma rādītājiem*		
				ERAF (euro)	Kopīgais (euro)	Apmeklējumu paredzamā skaita pieaugums (apmeklējumu skaita pieaugums 2023.g., salīdzinot ar apmeklētāju skaitu 2015.g.)		Jaunradīto pakalpojumu nosaukums ieguldījumu objektos
						Bāzes vērtība**	Sasniedzamā vērtība	
1	Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā	Projekta darbības ietvaros Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā (bijušajos staļļos) tiks veikti rekonstrukcijas darbi (vispārējie celtniecības darbi - jumta konstrukcijas un seguma nomaiņa visam ēkas apjomam 1570 m ² , telpu un fasāžu renovācija daļai apjoma	Min. 250	425 000	800 000	0	7000	<ol style="list-style-type: none"> 1) Ekspozīcija “ Pi vīna golda” par dažādu tautību devumu Krāslavas kulinārā mantojuma attīstībā attīstībā; 2) daudznacionāla kulinārā mantojuma degustāciju piedāvājums labiekārtotā degustāciju telpā apmeklētāju grupām; 3) Krāslavas gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istabas ierīkošana

		<p>567,43 m², tai skaitā logi, durvis, sienas, fasādes, sanitārie mezgļi), pēc kuru pabeigšanas atjaunotajās telpās tiks izveidota pastāvīgā ekspozīcija "Pī vīna golda"; izveidots daudznacionāla kulinārā mantojuma degustāciju piedāvājums apmeklētāju grupām, kā arī ierīkota gleznotāja Valentīna Zlidņa piemiņas istaba. Pēc pasūtījuma tiks organizētas arī Krāslavas amatnieku un mākslinieku darbnīcas un meistarklases. Atsevišķās telpās tiks izvietoti Krāslavas</p>					
--	--	---	--	--	--	--	--

		Vēstures un mākslas muzeja fondi.						
Kopā	---	---	250	425 000	800 000	0	7000	3

3. pielikums - Infrastruktūras attīstības projekta īstenošanas laika plāns
Indikatīvs infrastruktūras attīstības projekta īstenošanas laika plāns kalendāro mēnešu griezumā.

Kultūras mantojuma centra „Pieci airi” izveide Krāslavas pils kompleksa Amatu mājā	01.2016-07.2018
Būvprojekta izstrāde	01.2016-12.2016
Ekspozīcijas projekta izstrāde	01.2016-06.2017
Krāslavas pils staļļu – Amatu mājas pārbūve	08.2017-06.2018
Būvuzraudzība	08.2017-06.2018
Autoruzraudzība	08.2017-06.2018
Ekspozīcijas izveide, uzstādīšana	12.2017-07.2018